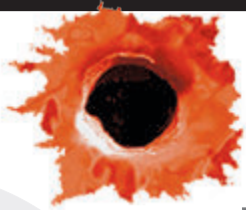

Василь Сліпак: куля снайпера зупинила його найвеличнішу арію... с.3»

ЦІКАВА

Газета

на вихідні

16 лютого 2018 року №7 (11) Ціна 3 грн

● ІСТОРІЯ НАРОДЖЕННЯ ШЕДЕВРА

Пройшов сталінські табори і подарував нам «Волиняночку», яку вважають... народною

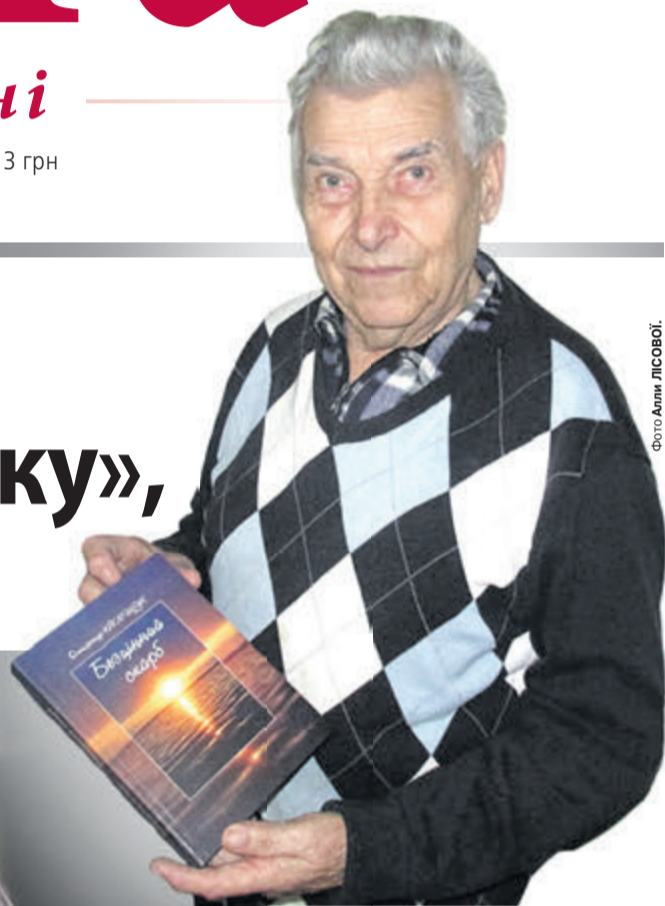

фото Алла ЛІСОВОЇ

86-річний автор відомої пісні Олександр Каліщук у своєму рідному Нововолинську готує вишневу наливку, бере участь у творчих зустрічах і продовжує писати вірші та музику

фото: la сайту vishuvanka.com.ua

«В неї коси, мов покоси, простелилися...»

Алла ЛІСОВА

НАПИСАТИ «ЧИ Є В СВІТІ ДЕ ДІВЧИНА, ЯК ТА ГАННОЧКА...» НАДИХНУВ... ПОЛІТ У КОСМОС

Олександр Пилипович належить до тих людей, які випромінюють оптимізм. Незважаючи на те, що після сталінських таборів ганебне клеймо «зрадника» носив аж до 1991 року, коли офіційно був реабілітований, його ніколи не побачиш засмученим чи роздратованим. Навпаки, він усюди знаходить позитив, уміє влучно пожартувати, дотепно підбадьорити — і це виходить у нього невимушено і щиро.

Навіть про найважчі життєві ситуації розповідає з гумором.

Коли його, дев'ятикласника Луцької середньої школи, що в Турійському районі, в числі інших ровесників-однодумців арештували за антирадянщину

й етапом відправили до Сибіру, і тоді тримався гідно. Під час одного з допитів слідчий попросив розшифрувати ієрогліфи, з допомогою яких конспірував свої

поетичні рядки. Олександр, недовго думаючи, заспівав: «А бодай той батько Сталін літа не діждав, Що він ярма, ще й зі сталі, нам понадівав...»

Лейтмотив книги «Безцінний скарб» — щоб люди кращими ставали, щоб задумувалися над сенсом життя», — філософськи розмірковує Олександр Пилипович.

«**«Якщо він таке написав, то може написати і протів совєтской власті. Расщитать єво!» — пригадує ті вже далекі епізоди Олександр Пилипович.**

А скільки було неприємних моментів, пов'язаних із його славнозвісною «Волиняночкою»!

— Пісня ще навіть не встигла піти в люди — уперше її заспівав вокальний ансамбль міського Палацу культури — як «пильні» служки партії побачили в тих рядках справжню крамолу. Викликали тодішнього директора Олександра Єгорова в міськомком партії і заявили: «Якщо він таке написав, то може написати і протів совєтской власті. Расщитать єво!» — **пригадує ті вже далекі епізоди Олександр Пилипович.**

Закінчення на с. 6 »

● ПУЛЬС ТИЖНЯ

Є українське «золото» на Олімпіаді! Для Німеччини...

Найрезонансніші події в житті країни та світу очима наших журналістів

Альона Савченко з Обухова — чемпіонка Пхьончхана-2018

Щоправда, нагороду уродженка України здобула для Німеччини

У «золотих» для 34-річної Альони змаганнях спортивних пар у фігурному катанні її партнером був Бруно Массо (на фото), теж, до речі, не німець, а уродженець Франції.

Спортивну кар'єру Савченко розпочинала в Україні, навіть встигла представити нашу державу на Зимовій Олімпіаді 2002-го у Солт-Лейк-Сіті. А вже наступного року переїхала до Німеччини. І зміна клімату, насамперед фінансового, дала про себе знати: у парі з Робіном Шолкови вона виборола бронзові медалі на Олімпіаді в 2010 і 2014 роках. І ось — золото у Пхьончхані!

Фінансова нестабільність часто стає причиною невдач наших спортсменів і не дає їм розкритись. Що говорити, якщо наш саночник-одиночник Андрій Мандзій із Кременця на Тернопільщині сам собі робить сани у гаражі в той час,

Альона Савченко: «Німеччина прийняла нас і в усьому підтримала».

як для збірної Німеччини їх виготовляє «BMW», і Німеччина на наступних Іграх «BMW». Дивись, пересяде Андрій на сани ще на одну медаль матиме більше...

● ПРЯМА МОВА

Олександр СИДОРЕНКО («Фоззі»), учасник гурту «Танок на майдані Конго», письменник, про те, чому відмовився співати в Росії:

Минулого літа запрошували на якийсь фестиваль у Росію. Переконували, що без політики. Але я не можу уявити собі цього. Коли співаєш для людей, у цей момент треба вірити, що ти їх любиш. А як можна співати й думати, який відсоток слухачів хоче, щоб наступного ранку ми всі тут померли?

Чи зможе волинська поліція бути об'єктивною до тих, хто подарував їй автомобілі?

Фонд Ігоря Палиці «Тільки разом» безкоштовно передав Головному управлінню Національної поліції у Волинській області чотири авто «Ravon R4»

Правоохоронці неабияк зраділи щедрому подарунку. Начальник ГУНП у Волинській області генерал Петро Шпига (на фото) навіть виступив на сесії обласної ради зі словами подяки. Планується, що три автомобілі будуть використовувати працівники карного розшуку, а один — працівники управління протидії наркозлочинності.

Вручення ключів від нових автівок теж відбулось в урочистій обстановці. Передавав машини поліцейським радник луцького міського голови Ігор Поліщук, який побажав стражам порядку «професійно та якісно виконувати свої обов'язки». У відповідь Петро Шпига заявив: «Я впевнений, що така підтримка допоможе нам ефективніше та оперативніше розкривати злочини, затримувати злочинців».

Словом, усе відбулось, як кажуть, «у теплій та дружній обстановці». Залишається лише одне запитання: закон та правосуддя стосуватимуться всіх, чи наближені до фонду «Тільки разом» можуть розраховувати на «пільги», якщо, не приведе господи, десь розминуться із законом?

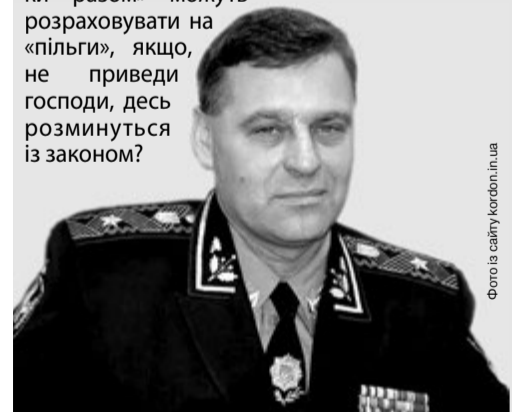

фото із сайту kordon.in.ua

США: колишній учень розстріляв 17 людей

Трагедія розігралася в місті Паркленд, що у Флориді

Понад 20 поранених, з них 3 — важко. Серед жертв — діти і дорослі. 12 осіб були вбиті в будівлі школи, 3 загинули на вулиці, ще 2 померли в лікарні. Підозрюваного у стрілянні затримали. Це колишній учень цієї школи — 19-річний Ніколас Круз. Його виключили з навчального закладу через проблеми з дисципліною.

Чемпіонат світу з футболу покаже неперебірливий «Інтер»

Поєдинки Мундіалю-2018, що відбудеться у Росії, таки демонструватимуть по «українському» телеканалу

Нагадаємо, що раніше «Медіа Група Україна», що належить Ринату Ахметову (телеканали «Україна», «Футбол-1», «Футбол-2» та інші), відмовилась від трансляції цих змагань через «статус Росії, як країни-агресора». «Спорт

має поєднувати людей, а не ставати ще однією причиною для болю та розбрату», — вважають у «Медіа Групі Україна». Протилежну позицію проявив телеканал «Інтер», який свою прокремлівську симпатію демонструє нам щороку на «новорічних вогниках», що нагадують часи розквіту СРСР, а тепер і футбол із «Рашен» транслюватиме. Що йому окупація Донбасу та Криму путінцями...

У Польщі роботодавець відмовився викликати «швидку» для українки з інсультом

Жахливий випадок стався у місті Сьрода-Великопольська Великопольського воєводства

Про це повідомив почесний консул України у Познані Вітольд Горовський. За його словами, українка нелегально працювала та жила на території підприємства. А коли в неї стався інсульт, роботодавець відмовився викликати «швидку». «Відвіз її до сусіднього міста. Думаєте, що до лікарні? Вже паралізовану Оксану перенес-

ли до автівки, потім її витягнули з машини і поклали на лавку посеред вулиці. Тоді була викликана поліція у зв'язку з тим, що нібито на вулиці перебуває людина на підпитку», — написав Горовський у «Facebook».

Наразі хвора Оксана перебуває у лікарні в Познані, її стан оцінюється як важкий. Після втручання українських дипломатів з'явилась інформація, що роботодавець жінки підписав письмове зобов'язання оплачувати її лікування і реабілітацію на території Польщі.

Чому 7-річного Захара покатають на найбільшому літаку

Командир екіпажу АН-225 «Мрія» Дмитро Антонов пообіцяв Захару Лискову (на фото), який проживає в США, зустрітись з ним на американському континенті і політати на найбільшому в світі літаку

Так пілот вирішив віддячити хлопчині за його небайдужість. Справа в тому, що Захар записав спеціальне відеозвернення, в якому розповів про грубу помилку в американській енциклопедії, де літак «Мрія» названо не українським, а російським. Видавець, до речі, вже відреагував і пообіцяв неточність усунути.

Такі дії Захара вразили командира українського літака. «Є ще патріоти по всьому світу. Приємно це чути», — сказав Дмитро Антонов, побачивши звернення. Під час відеорозмови з хлопчиком Антонов розповів про історію «Мрії», а також пообіцяв запросити на літак і покатати на ньому.

Як бачимо, відстані не заважають українцям різного віку відчувати себе єдиною родиною і підтримувати одне одного.

● БОЛИТЬ!

Куля снайпера зупинила його найвеличнішу арію...

РОЗПОЧАВСЯ ПРОКАТ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ФІЛЬМУ «МІФ» ПРО ГЕРОЯ УКРАЇНИ, ВСЕСВІТНЬО ВІДОМОГО НАШОГО ОПЕРНОГО СПІВАКА, СОЛІСТА ПАРИЗЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОПЕРИ ВАСИЛЯ СЛІПАКА (1974 – 2016), ЯКИЙ БОРОВСЯ ЗА РІДНУ ЗЕМЛЮ НА ДОНБАСІ І ВІДДАВ ЗА НЕЇ ЖИТТЯ

Фото із сайту vgolos.com.ua

Афіша стрічки про оперного співака з України, який покинув паризьку сцену і пішов на фронт.

Василь РОГУЦЬКИЙ

Прем'єрний показ документальної стрічки уже відбувся в Києві, а цими днями стартував її широкий прокат у 25 містах України. Автори фільму – Леонід Кантер та Іван Ясній – здійснили титанічну роботу, зібравши протягом 17 місяців 200 годин архівного матеріа-

Запитаймо у себе: якби Василь не загинув, то на його концерт зібралось б стільки людей, як на фільм про його смерть?

лу. Вони зустрілися з рідними, колегами, побратимами, вчителями, друзями та коханими славетного Міфа.

Василь Сліпак народився у Львові, мав неперевершений голос, співав у «Дударіку». В 1997-му переїхав до Франції, став солістом Паризької опери. Але серцем був з Україною. Коли повстав Майдан, організував українців Франції на його підтримку. Поринув у волонтерство. А коли московські орди та колаборанти пішли війною на Україну, покинув Європу і записався у добровольці. Взяв псевдо Міф – скорочено від Мефістофель, що з опери «Фауст».

Під час виконання бойового завдання Василь Сліпак (Міф) у 42-літньому віці загинув від кулі снайпера 29 червня 2016 року у селищі Луганське Донецької області.

Автори поєднали у фільмі два жанри: кіно та концерт. Анімацію до нього створив український карикатурист та музикант Юрій Журавель із Рівного. Музику написали та надали одні з найкращих композиторів сучасності. Серед них Євген Гальперін, який співпрацював із Люком Бессоном та Баррі Сонненфельдом і був близьким другом Василя Сліпака, Роман Григорів та Ілля Разумейко, котрі представляють сучасну українську оперу у світі разом із формацією NOVAOPERA, та Едуард Приступа, відомий на українській сцені як Діля.

«Міф» створений за підтримки Держкіно України та більш ніж 500 доброчинців з усього світу. Прем'єру в Києві відвідали міністр культури, «голос Майдану» Євген Нищук та двоюрідний брат Василя, міністр інфраструктури Володимир Омелян, а також представники посольств Японії, Австрії, В'єтнаму, Британії, Німеччини та інші почесні гості.

— Така жертвовність підносить будь-яку професію, а надто – професію митця, який не може, на відміну від деяких інших, говорити: «Та я артист, я поза політикою!» Цей фільм – це знак до усвідомлення відповідальності кожного. Це фантастична історія, яка виховуватиме та надихатиме

не лише цілі покоління митців, а й великих громадян України», – сказав про стрічку і про Василя Євген Нищук.

Коментар

«Василя Сліпака ми втратили не два роки тому, а двадцять»

Письменники брати Дмитро та Віталій Капранови про стрічку «Міф»:

«У фільмі є епізод із передачі 20-літньої давнини, де молодий Василь говорить, що їде за кордон, бо інших варіантів нема, з його голосом в

Україні жодних перспектив. І скажіть, що змінилося з того часу? Скільки таких Василів сьогодні їде за кордон, бо з їхнім талантом в Україні ніяких перспектив? А головне – запитаймо у себе: якби Василь не загинув, то на його концерт зібралось би стільки людей, як на фільм про його смерть?

Дивіться «Міф» і почнімо щось робити, щоб загибель Сліпака не була даремною».

● Я ТАК ДУМАЮ!

Наших співаків та композиторів ви повбивали

Ми ще довго будемо вихаркувати з себе рускій мір разом із совком. Можливо, доти, доки не мине сорок біблійних років від часу неволі, а може, на роки десять довше, бо все десятиліття 90-х — це була суцільна стагнація як культурна, так і економічна. Буйним цвітом розквітав олігархат, але не було українських книжок, українських фільмів, українського телебачення

Юрій ВИННИЧУК, письменник, колонка на сайті zbruc.eu

Кучма, який, будучи депутатом, писався в паспорті «руським», уже йдучи на президента, різко поміняв національність. Але при цьому не перестав бути кондовим руским мужичком з усіма атрибутами середньостатичного жителя Клязьми чи Рязані — з оцими усіченими кінцівками слів, із сентиментальними підспівками у Кобзона і Яна Табачника, з томним уміленням на адресу Євтушенка.

Авжеж, совок був його молодістю. Що тут дивуватися? І я навіть не дивуюся тому шквалу негативу, який вихлюпнувся на адресу Володимира В'ятровича (голови Українського інституту національної пам'яті. – Ред.), аж до намагання поставити йому діагноз і вжитого в пориві пристрасті істеричного викуку «не ім, бл*дям, учіть нас родіну любіть» (Боря Філатов). (Борис Філатов – міський голова Дніпра. – Ред.). Про яку саме родіну мова йшла, важко здогадатися.

Я це розумію так, що не нам, бл*дям, дозволено вказувати ім, рускій людяма (не має тут значення справжнє етнічне походження), що слухати і ким захоплюватися! Та з цим ніхто й не сперечається. Бо ж Богу-душу-винний В'ятрович навіть не намагався щось вказувати чи боронити і не закликав до якихось дій. Всього тільки й сказано було про мацаки «русского міра». Які пролазять нам в душу, незважаючи на всі війни, на пам'ять про Голодомор і Сандармох. Ми з цими совковими присосками живем і ще будемо якийсь час жити. [...]

Бо вже ні наші, ні ваші діти, ні тим паче онуки не розділяють усіх цих совкових захоплень. Сьогоднішні підлітки вже навіть не хочуть читати Майн Ріда, Купера, Жуль Верна, Веллса та інших кумирів нашого дитинства, за якими ми полювали. У них інші вподобання.

І тут не йдеться про те, що Висоцький поганий. Що ж, я теж його слухав свого часу, але вже давно не слухаю, як тільки з'явилася в мене антена на Польщу, і я побачив інший світ. Чому мені російський шансонє мав би бути ближчим за польський чи французький? Тим, що співав про наші болячки?

Звісно, ви собі можете скільки завгодно пишати своїми кумирами. Бо ви, вважаючи себе українцями, не перестали бути росіянами. Ви щасливі, бо у вас були Висоцький, Окуджава, Галіч і т. д. А от наших співаків та композиторів ви повбивали, починаючи з Миколи Леонтовича і закінчуючи Ігорем Білозіром.

Ви можете скільки завгодно боготворити Булгакова, який ненавидів нас, аборигенів цієї землі. Бо в той час, як він собі міг вільно творити, писати те, що йому хотілося, українські письменники його рівня вже лежали у вічній мерзлоті. [...]

Великий дисидент Висоцький їздив собі по світах, харчувався з партійних розподільників, жив від пуза. Самі кадебісти й партійні бонзи ним захоплювалися. Це був їхній кумир, якого вони дозволили плебеям. Наші барди в той час могли збиратися лише по хатах і в дуже вузькому колі щось подібне співати. А які країни відвідав Володимир Івасюк? Не нам, бл*дям, звісно, про це говорити.

Вам начхати на те, що Булгаков зневажав українців. І в жодній країні, яка себе поважає, ніхто б не дозволив ставити пам'ятник чи відкривати музей своєму ворогові. [...]

Колись Інна Богословська, яка має свою думку про все, на шоу Шустера розповіла, що Україна перед світом може гордитися двома іменами: Булгаковим і Малевичем. Правда, з більшим успіхом можна

Чому мені російський шансонє мав би бути ближчим за польський чи французький? Тим, що співав про наші болячки?

було назвати Джозефа Конрада та Шмуеля Агнона (нобелівського лауреата), куди відоміших на Заході, ніж Булгаков, якого ніхто там не має за першорядного письменника. Причина та, що людина, начитана у світовій літературі, легко побачить усю вторинність роману «Майстер і Маргарита».

Чому француз має захоплюватися Булгаковим, якщо багато образів і сюжетних ходів той запозичив із роману П'єра Мак Орлана «Нічна Маргарита», виданого у Москві в 1927 р.? [...]

Американець, читаючи Булгакова, відразу згадає «Таємничого незнайомця» (1898) Марка Твена, особливо бал і спільні філософські ідеї. Німецькомовний читач помітить безліч ремінісценцій з роману Густава Майрінка «Ангел Західного вікна», а хтось іще начитаніший буде просто ошелешений дивовижними збігками з «Пригодами авантюриста Гуго фон Габеніхта» класика угорської літератури Мора Йокаї (1825–1904). [...]

Одне слово, з Булгаковим проблема. Зрештою, як і з Пушкіним, якого французи не сприймають, вважаючи звичайним епігоном французької поезії. Чимало класичних віршів Пушкіна, у тому числі «Письмо Татьяні» — це переспіви з французької. Але що нам за границя? Наші дітки й так не будуть вивчати Еваріста Парні чи Андре Шеньє, яких переспівав Пушкін. Вони будуть вивчати вірші, де Анна Керн — ах! — «мимолетное виденье», «гений чистой красоты», але ніколи не дізнаються про лист, в якому поет згадує мадам Керн, «которую с помощью Божьей я на днях по*б». [...]

Повну версію колонки Юрія Винничука читайте на Zbruc.eu

● СЕРЦЕ, ВІДДАНЕ УКРАЇНІ

«Князя церкви» Йосифа Сліпого врятував президент Кеннеді

Щоб привітати українського кардинала, який 18 років відсидів у радянських таборах, Папа Іван Павло II всупереч протоколу підвівся і сам підійшов до українця

Василь УЛІЦЬКИЙ

ВІРИВ І ЗНАВ: УКРАЇНА — БУДЕ!

Одну з найкращих екскурсій, на якій мені доводилось бути, провела... монахиня. Це було кілька років тому у селі Заздрість Тернопільської області у Музейно-меморіальному комплексі «Рідна хата» патріарха Української Греко-католицької церкви Йосифа Сліпого. Працівники «Волині-нової» значно перевищили час, виділений для перебування у музеї, адже коли сестра Зиновія закінчила свою розповідь про Патріарха, ми, не змовляючись, попросили її продовжити.

Екскурсія була досконалою, а постать, про яку йшлося — великою. Великою Людиною, Великим Патріархом, Великим Українцем.

Ми перебували у рідній хаті Патріарха Йосифа Сліпого. У тій самій, про яку в 1984 році, перед смертю на чужині, він попросив: «Як прийде час, відкупіть мою родинну хату в Заздрості, — а потім побачите, що зробите». У 1984-му! Коли СРСР здавався непохитним, Йосиф Сліпий знав, що... не такий він і непохитний. За час свого перебування у Римі кардинал надрукував величезну кількість книг, які розповсюджувались серед вірних по всьому світу. Але частину тиражу відкладав для України! Вірив, що знадобляться! Так і сталося. Коли впала залізна завіса і Греко-католицька церква вийшла з підпілля, ці книги повезли в її храми.

Віра Патріарха Сліпого в те, що його церква та Україна рано чи пізно постануть, — просто дивовижна. Опинившись у Римі, він не зрікся радянського паспорта і щороку приходив у консульство його підтверджувати, бо сподівався, що, коли прийде час, із цим документом буде простіше потрапити на батьківщину, до своєї пастви. До відновлення церкви (у 1990-му Михайло Горбачов

Папа Іван ХХІІІ (ліворуч) боровся за визволення Йосифа Сліпого (праворуч).

дозволив реєстрацію греко-католицьких парафій) він не дожив буквально кілька літ...

НЕ ЗРІКСЯ ВІРИ І ВИТРИМАВ ТОРТУРИ

Коли у 1944 році помер легендарний митрополит Андрей Шептицький, його замінив Йосиф Сліпий. Але керував церквою на волі лише 5 місяців. А потім його поставили перед вибором: або Греко-католицька церква стає частиною Російської православної церкви, а сам він — митрополитом Київським, або — тюрма. Йосиф Сліпий вибрав останнє.

«Мене виводили на слідство день і ніч — так, що я буквально падав з ніг, і мене мусіли підтримувати, ведучи до слідчого судді. По кількох днях, коли я вже був вимучений допита-

ми до краю, мене привели до кількох полковників і зачали тероризувати, давати до підпису, щоби я відрікся Папи, а за те дадуть мені Київську митрополію... Але я рішучо відмовився. Почалися дальші наступи, але це до нічого не довело, бо я вже млів з обезсилення... Голодування, безсонниця і допити можуть допровадити до безум'я. І тоді я переконався, що не можна дивуватися нікому, якщо він підписує всякі ложні зізнання та наклепи або пристає до шпіонажу і тому подібне. То була велика ласка Бога, що я видержав ті всі муки», — читаємо у його спогадах. Кремлівська імперія зла залишається вірною собі століттями!

Особистий кухар Сталіна, японські генерали, «Лісові брати» з Литви (один із них вря-

тував життя хворому Йосифу Сліпому, вколовши антибіотик), високопоставлені партійці, професура, звичайні українські родини, вояки УПА — кого тільки не перемелював у тюрмах кривавий радянський режим. «Для мене почався шлях в'язня. Та не для мене одного; я був одним із сотень тисяч стариків, жінок, дітей і немовлят. Мене вирвано із гуці повірених мені вірних, їх вирвано від рідної, потом їхнього чола і кривавицею рук багатьох поколінь зрешеної землі».

Один із в'язнів — австрійський професор Франц Гросбауер — якимось знайшов Йосифа Сліпого несприятливим на підло-

«**Йосиф Сліпий заповів, щоб його похоронили в соборі Святого Юра у Львові, поруч з Андреем Шептицьким, коли Україна стане незалежною. Це зробили 26 серпня — 7 вересня 1992 року.**

зі. Виявилось, що його пограбували та побили кримінальники. «Князь Церкви лежав на підлозі, з його уст і носа сочилася кров», — згадував потім професор. «Іншим ламають ребра, а вам зломали тільки руку», — гірко пожартував іншого разу лікар, коли кардинал потрапив до нього зі зламаною кінцівкою...

ВАТИКАНСЬКИЙ СОБОР ВІТАВ ЙОГО СТОЯЧИ

Загалом у таборах, а згодом в будинку престарілих у Красноярському краї Йосиф Сліпий провів 18 літ. Визволення прийшло рівно 55 років тому, взимку 1963-го. Про це поклопотали президент США Джон Кеннеді, який був католиком, та Папа Іван ХХІІІ (у 2014 році його канонізували разом із Папою Іваном Павлом II), який був посередником між Хрущовим та Кеннеді під час Карибської кризи.

У Москві перед висилкою до Риму Йосиф Сліпий попросив

дозволу попроситися з родиною. Під виглядом «родини» приїхав настоятель монастиря в Тернополі отець Василь Всеволод Величковський. У готельному номері Патріарх висвятив його на єпископа Луцького і призначив своїм місцєблюстителем.

Рятівник Йосифа Сліпого Папа Іван ХХІІІ також увійшов в історію як понтифік, який скликав II Ватиканський Собор. І поява на ньому 71-річного патріарха-мученика з України стала сенсацією. Його вітали стоячи!.. Згодом, коли Папою став уже Іван Павло II, він, вітаючи Сліпого, всупереч протоколу підвівся і сам підійшов до українця.

...Кремлівська верхівка, відпускаючи Патріарха на волю, розраховувала, що виснажений табірним життям чоловік на восьмому десятку літ фактично їде в Рим помирати. А він у наступні 20 років розгорнув таку бурхливу діяльність, що про його звільнення, певно, пожаліли не тільки у Кремлі, а й «друзі Москви» в самому Ватикані, яких і тоді не бракувало на Заході. Патріарх Йосиф Сліпий звів у Римі чудовий Собор Святої Софії, заснував кілька монастирів, Український Католицький університет, активно розвивав видавничу справу, а також спромігся об'їхати 14 країн, де була найбільша українська громада, щоб об'єднати українців, «в розсіянні сущих».

«Я вірив, що з руїн постануть наша Церква і наш Нарід! З усіх сил намагався я шукати виходу з цього майже безвихідного становища, щоб підняти Церкву і Нарід з руїни, щоб їх відродити. Треба було знову починати працю відродження в самому корені, від самих основ. А основи я бачив в науці, молитві, праці і християнському праведному житті», — писав Патріарх у своєму «Заповіті».

Помер Патріарх Йосиф 7 вересня 1984 року у 92-літньому віці. У Ватикані оголосили 40-денний траур. Йосиф Сліпий заповів, щоб його похоронили в соборі Святого Юра у Львові, поруч з Андреем Шептицьким, коли Україна стане незалежною. Це зробили 26 серпня — 7 вересня 1992 року. У ті дні помолитися до труни Йосифа Сліпого прийшло приблизно 1,5 мільйона осіб.

ОГОЛОШЕННЯ ДЛЯ ВСІХ

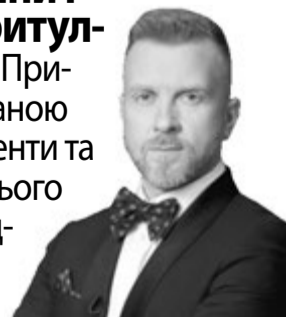
Тел. 72-39-32 E-mail: volyn10@i.ua

Повідомляємо читачам, що ціна приватного оголошення у «Цікавій газеті на вихідні» — 15 гривень за одне найменування + 5 гривень, якщо ви бажаєте розмістити на нашому сайті www.volyn.com.ua в рубриці «Господарські секрети». Вартість оголошень про купівлю чи продаж с/г техніки (більше, ніж три одиниці); с/г продукції; будівельних матеріалів; меблів та ін. становить 40 гривень за один раз публікації + 15 грн (за сайт). Вартість оголошення про послуги — 40 гривень + 15 (за сайт). Оголошення, які виділені рамкою + 25 грн (за сайт + 25). Вартість оголошення про згубу — 20 грн. Оплата у відділеннях ПриватБанку. Розрахунковий рахунок є у кожному номері газети.

РІЗНЕ

- Продам люстру (5 плафонів, скло, колір — перламутр, кава з молоком. Ціна 500 грн), настінний світильник (2 скляних плафони. Ціна 200 грн). Тел.: 050 28 52 044, 097 50 48 797.
- Недорого продам робочий двокамерний холодильник «Electrolux» (висота — 2.00, ширина — 0.60 см, у доброму стані). м. Луцьк. Тел.: 050 28 52 044, 097 50 48 797.

Шоумен і багатодітний батько Антін Мухарський виїхав з України і проситиме політичного притулку в одній із країн Європи. Причина — складне розлучення зі Сніжаною Єгоровою: завеликі для нього аліменти та арешт майна. Він заявив: до останнього вірив, що його почують можновладці, на яких покладено відповідальність за дотримання закону.

● НЕЗВИЧАЙНИЙ РАКУРС

Коли гарячі, як огонь, уста...

Поцілунок... Дивовижне явище, яке є виявом любові. І це не обов'язково лише пристрасна любов. Залежно від часу та місця він може набувати особливого значення: поцілунок батька чи мами, вітальний або ж прощальний...

Фотографія як мистецтво фіксації миттєвостей життя, звичайно, не могла обійти увагою такі моменти. Про один із фотопоцілунків — у Парижі — ми вже розповідали (дивись «Цікаву газету на вихідні» за 15 грудня 2017 р.), а тепер прийшов час інших, які запам'ятались резонансними історіями

Олександр ДУРМАНЕНКО

1. ПРИСТРАСНИЙ ЦМОК ВІД МАРЛЕН ДІТРИХ (1945 РІК)

Це фото було опубліковане в журналі «Life» із підписом «Марлен Дітріх цілує солдата, який повернувся додому, поки інші тримають її за знамениті ноги». Німецька зірка кіно, яка не сприйняла нацизм і взяла громадянство США, активно відвідувала військові частини з концертами. До речі, в 1930-х роках Дітріх категорично відмовилася зніматись у Німеччині, незважаючи на величезні гонорари, обіцяні Йозефом Геббельсом, і захоплення нею Адольфа

Гітлера. Фотограф Ірвінг Хаберман зафіксував момент, на якому зірка Голлівуду гаряче цілує військового, що повернувся з фронтів Другої світової війни.

2. ВІЙСЬКОВИЙ МОРЯК І НЕЗНАЙОМКА (1945 РІК)

Фотограф Альфред Ейзенштадт називав цей знімок, зроблений під час святкування перемоги над Японією на Таймс-Сквер у Нью-Йорку, «Безумовна капітуляція», і він став без перебільшення символом завершення війни для Америки. Після публікації в журналі «Life» ширилися чутки, що це була постановка, однак у 1970-ті роки до редакції видання прийшов лист Едіт Шейн — тієї самої медсестри зі світлини. Вона розповіла, що кадр і справді був випадковим — ні імені, ні прізвища моряка, який її поцілував, вона так і не дізналась.

3. «ПОЦІЛУНОК ЖИТТЯ» (1967 РІК)

На цій світлинці Рокко Морабіто зображено двох електриків — Рендела Чемпіона та Джей Ді Томпсона, які, здається, просто жартують або взагалі виробляють щось непристойне. Однак насправді історія фотографії — драматична. Під час профілактичних робіт на лінії електропередачі Рендел зачепив провід, і удар струмом спричинив зупинку його серця. Джей Ді, побачивши, що з напарником стався нещасний випадок, не втрачаючи часу, спробував зробити штучне дихання. Враховуючи обставини, провести нормальну реанімацію йому не вдалося, однак він не припиняв надавати допомогу Чемпіонові, доки в того не з'явився слабкий пульс. Після цього він відчепив страховки й, узявши напарника на плече, почав спускатися. Коли прибули рятувальники, Рендел Чемпіон був на землі й опритомнів.

4

4. «ЗАСОС» ПО-БРЕЖНЄВСЬКИ (1979 РІК)

Одна з найвідоміших і найкуруйозніших світлин в історії — поцілунок генерального секретаря ЦК КПРС Леоніда Брежнєва з генеральним секретарем ЦК СЄПН Еріхом Хонеккером. Це фото зробив Реджис Боссу на святкуванні 30-річчя створення Німецької Демократичної Республіки. «Поцілунок генсеків» — назва, під якою це фото стало відомим у всьому світі, є чудовою ілюстрацією анекдотичної звички Брежнєва чоломкатись із політичними лідерами. У ті роки навіть з'явилося поняття «Потрійний Брежнєв» — ритуал, при якому генеральний секретар тричі обцілював однодумців.

У ті роки навіть з'явилося поняття «Потрійний Брежнєв» — ритуал, при якому генеральний секретар тричі обцілював однодумців.

5. П'ЯНКИЙ ТРУНОК ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ З ТОГО СВІТУ (2010 РІК)

У жовтні 2010-го на чилійській шахті сталося справжнє диво: 33 шахтарі, які провели під землею 69 днів, нарешті були визволені з-під уламків гірської породи. Вартість операції з порятунку становила 22 мільйони доларів. При цьому державне підприємство Codelco витратило 15 мільйонів, решту суми внесли приватні компанії. Фотограф Мартін Бернетті зафіксував момент зустрічі врятованого гірника Османа Арайї з дружиною Анджелікою, яка вже втратила надію побачити його живим.

5

ЦІКАВА
Газета
на вихідні

Тижневик
«Цікава газета на вихідні»
www.volyn.com.ua

Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Газета «Волинь»

Директор Олександр ЗГОРАНЕЦЬ
Зареєстрована 6 жовтня 2017 року.
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі газети «Волинь-нова»

Наша адреса:

43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13

E-mail: tsikava.gazeta@gmail.com,
reklama.volyn@gmail.com

Телефонуйте: у приймальню – (0332) 72-38-94,
з питань реклами – (0332) 77-07-70,
приватних оголошень – (0332) 72-39-32,
розповсюдження – (0332) 72-38-94.

ТЗОВ «Газета «Волинь» п/р 26008055520122

КБ «ПриватБанк», МФО 303440 ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний. Обсяг – 4 друковані аркуші

Передплатний індекс: 60307

Реєстраційний номер

КВ № 22953-12853Р 06.10.2017 р.

Віддруковано: Поліграфічне видавництво

«А-Прінт» ТОВ «Дім», м. Тернопіль.

Тел.: (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51,
сайт www.a-print.com.ua

Тираж 14500 Замовлення № 631

● ІСТОРІЯ НАРОДЖЕННЯ ШЕДЕВРА

Пройшов сталінські табори і подарував нам «Волиняночку», яку вважають... народною

86-річний автор відомої пісні у своєму рідному Нововолинську готує вишневу наливку, бере участь у творчих зустрічах і продовжує писати вірші та музику

Закінчення. Початок на с. 1

Алла ЛІСОВА

Але керівник головного осередку культури тоді ще шахтарського селища Нововолинська був людиною творчою, переймався тим, аби художня самодіяльність була на рівні, тож попросив цього не робити. У відповідь прозвучав ультиматум: щоб Каліщук нічого (!) не писав і обмежив спілкування з усіма. Хоч останнє виконати було не просто. За тих часів мало хто вмів акомпанувати майже на усіх музичних інструментах, то й був, що називається, нарозхват. Майже на кожному підприємстві та організації створювали сектори культури, потрібно було готувати концерти — Олександра Пилиповича кликали допомогти. А скільки хороших колективів за його підтримки

Галина Олексіївна — найкраща волиняночка у світі для Олександра Пилиповича.

потрапила до Канади. Бо вже тоді «Волиняночка» була записана на платівку. За дивним збігом обставин сусідка поїхала в гості до своєї сестри в Країну кленового листка. І звідти везла Каліщукам цю платівку в подарунок. Але, як кажуть, не судилося: на кордоні митник, навіть не поцікавившись, що там записано, розламав її на чотири частини. Їх і досі зберігають Каліщукі як своєрідну реліквію. Тоді улюбленець волинян навіть не міг подумати, що через багато років він даруватиме своїм прихильникам збірник пісень під назвою «Волиня-

Волиняночка

(слова і музика Олександра Каліщука)

Чи є в світі де дівчина,
Як та Ганночка;
Чорноброва, кароока
Волиняночка,
Кароока волиняночка.

В неї коси, мов покоси,
Простелилися,
А у косах білі стрічки
Розпустилися,
Білі стрічки розпустилися.

Розвівається по вітру
Та й хустиночка,
Ой хороша ж із Ганнусі
Буде жіночка,
Із Ганнусі буде жіночка.

Усі хлопці до Ганнусі
Залицяються,
Та й жонаті на Ганнусю
Задивляються,
На Ганнусю задивляються.

Та із нею, на роботі
Загорілою,
Навіть поле розмовляє,
Наче з милою,
Розмовляє, наче з милою

І моргає ясний місяць
Над дібровою.
Я удвох з ним буду ждати
Чорнобровую,
Буду ждати чорнобровую!

разом, уміють із невідомою теплою і любов'ю розмовляти й уважно слухати одне одного.

Тож попросила розповісти про той найщасливіший для них далекий лютий день.

— Ніякого торжества, це був важкий випробувальний 1958-й, — каже за двох дружина і показує фото тих часів. — Випало по коліна

снігу. Бачите, Саша вдягнутий у кожух моєї бабусі Пестимії. На ногах — кирзові чоботи, на два розміри менші від його. Ще не оговтався після тюрми (як член «Молодіжної організації націоналістів» був засуджений на 25 літ)...

— Коли прийшли до загсу, його працівниця запитала, де наші свідки, — доповнює дружину Олександр Пилипович. — Ми переглянулися, бо про це навіть не подумали. Що робити? Побачили прибиральницю зі шваброю. Вихід один — попросити її допомоги. Ось так поспішно ми й одружилися.

...У 1956 році обоє закінчили Павлівську середню школу, що в Іваничівському районі, де попросився здобути повну середню освіту після таборів. Олександр на ту пору також виконував обов'язки керівника художньої самодіяльності в Павлівці, прекрасно грав на баяні, тому бачив себе лише в музичній школі. Галина хотіла здобувати медичний фах. Отож поїхали вступати у львівські заклади. Але коли прийшов час прописуватися — а це було обов'язковим — у відповідних органах подивилися паспорт Олександра і поставили категоричну вимогу: за 24 години покинути Львів.

Так хлопець змушений був повертатися назад в Іваничі. Викладачі дуже не хотіли втратити здібного студента, вчитель з вокалу крізь сльози просила здати документи в Рівненське музичлище. Але Олександр міркував: Радянський Союз скрізь, тому шансів перемогти систему нема, отож залишився працювати у своєму селищі. Галина навчалася далі. І, напевно, вони б поєднали свої долі після отримання нею диплома зубного техника, якби не чутки про те, що семеро випускників мають їхати за направленням у Караганду. Тоді й вирішили одружитися без зволікань, аби уникнути цього «заслання».

ТАЛАНТ — ВІД БОГА І... ВІД ДЯДЬКА

Будинок Олександра Пилиповича і Галини Олексіївни, який розташований на одній із затишних вулиць шахтарського міста, нагадує справжній музей. Усі кімнати прикрашені портретами предків. Поруч — ікони. Галина Олексіївна каже, що є й такі, які побували на засланні. А вже майже всі члени її родини, коріння якої із села Лудин Володимир-Волинського району, були виселені в Сибір. Та найбільший скарб сімейства — книги.

Великий стосик — пам'ять від дядька Олександра Пилиповича по маминій лінії Сидора Сакидона — відомого політв'язня, літератора, перекладача. На сайті «Історична Волинь» читаємо, що Сидір Йосипович Сакидон, який знав тринадцять мов, приятелював із Максимом Рильським і Григорієм Кочуром. Завдяки цьому талановитому волинянину ми маємо можливість читати блискучі твори Йоганна Гете, Романа Роллана, Карела Чапека, Альберта фон Шамісо та інших зарубіжних класиків. Митець пригадує, як під час зустрічей із дядьком останній завжди прохав юнака вчитися.

Гортаємо науково-документальну книгу «Реабілітовані історією», де Олександр Каліщук присвячено кілька сторінок. Це для їхньої сім'ї — справжня святиня. Серед імен, які становлять вітчизняну історичну спадщину, його вписане в книгу «Слава і гордість культури України 1952–1997 рр.». Про Олександра Каліщука не забувають і на його малій батьківщині, де нещодавно Зіновій Ярмолюк видав книгу «Відомі люди Турійщини». Але найбільша цінність і для його родини, і для усіх волинян — це його творчість. У доробку композитора — 11 виданих книг, окремі — нотами. А 150 створених ним релігійних пісень звучать у храмах різних конфесій.

Ще одна грань таланту співака, музиканта, заслуженого працівника культури України, кавалера ордена «За заслуги» III ступеня, Почесного громадянина міста Нововолинська — експромт-вірші. Олександр Пилипович згадав ситуацію, коли буквально дорогою до Трускавця, де відбувався Міжнародний конкурс духових оркестрів, він написав пісню про це місто, яку відразу й презентував. На співав і мені один із куплетів:

— Хтось загоряє на Канарах,
хтось — на незнанім острівці,
Хтось лізе в гори попід хмари,
а я живу у Трускаві...

Таких випадків було безліч. Траплялося, що писав навіть у темному вагоні поїзда.

Коли заговорили про те, як твориться талановитому митцю зараз, коли він розміняв дев'ятий десяток, Олександр Пилипович швидко метнувся в іншу кімнату й виніс цілий стос рукописних аркушів:

— Оце «Веселиночка для дітей» — готова до видання. Ось тут кілька десятків незареєстрованих пісень. Але найдужче мені хочеться, щоб побачив світ другий том, де зібрані вірші, думки, поради, крилаті вислови, — «Безцінний скарб». Перший виїшов якраз на моє вісімдесятиліття. І вже до 90 років недалеко. Лейтмотив книги — щоб люди кращими ставали, щоб задумувалися над сенсом життя, — філософські розмірковує Олександр Пилипович.

Наостанок господарі частують мене власноруч приготовленими главою сімейства вишневою наливкою та виноградним соком із плодів свого саду. Кажуть, що хотіли б іще так багато розповісти. А мені хотілося це подружжя ще довго слухати.

Досі Олександр Пилипович не знає, як так швидко пісня потрапила до Канади. Бо вже тоді вона була записана на платівку.

з'явилося у шахтарському місті — не перелічити!

Запитала свого співрозмовника, чи лише завдяки «Волиняночці» він став популярним?

— Пісні — як діти. Люблю їх усі. Чесно кажучи, й сам не сподівався, що проста, весела і запальна пісня матиме такий резонанс, — міркує вголос її автор. — Оскільки в Палаці культури створив кілька художніх колективів, то й хотілося постійно оновлювати для них репертуар. А це був якраз той період, коли на весь Союз гриміла новина про політ радянської людини в космос. Усі захоплювалися Юрієм Гагаріном, особливо дівчата. І я на цій хвилі у 1961 році написав про нашу Ганнусю.

— Чи про вашу Галину? Галину Олексіївну?

— Звісно, натхнення додала й моя люба дружина, — усміхається.

Ці куплети запали в душу людям і миттєво набули популярності. Тільки й досі Олександр Пилипович не знає, як так швидко пісня

ночка». Та сьогодні по праву можна назвати хітами ще багато творів Олександра Каліщука, серед яких — «Життя прекрасне», «Полюбила Василя», «Стрілецька могила», «Не вмре наша пісня» та інші.

— А як ви ставитеся до того, що «Волиняночку» вважають народною і в інтернеті дуже часто так і вказують?

— Досить спокійно. Мені навіть приємно, що вона здобула таке визнання!

«ОЙ ХОРОША ІЗ ГАННУСІ (ГАЛИНИ) БУДЕ ЖІНОЧКА...» — 60 ЛІТ У ПАРІ!

Потрапила до Каліщуків якраз напередодні їхнього сімейного свята. Діамантове весілля — 60-ліття від дня одруження! Скільки знаю це унікальне подружжя — а це вже мало не тридцять років — стільки не перестаю захоплюватися їхніми щирими стосунками: скрізь (а Олександр Пилипович і Галина Олексіївна не пропускають майже жодного масового заходу в місті)

● СВІТОВІ ГЕНІЇ

«Той, хто був улюбленцем своєї матері, через усе життя пронесе почуття переможця...»

Фото із сайту beyond.ua

Це — рецепт успішності від Зигмунда Фрейда (на фото), знаменитого невролога і психолога, який вивчав секрети людської душі. Він розвинув методику вільних асоціацій та тлумачення сновидінь, яку було покладено в основу психоаналізу

«ПОЇЗД, ЩО НАБЛИЖАЄТЬСЯ, — ДО НАРОДЖЕННЯ»

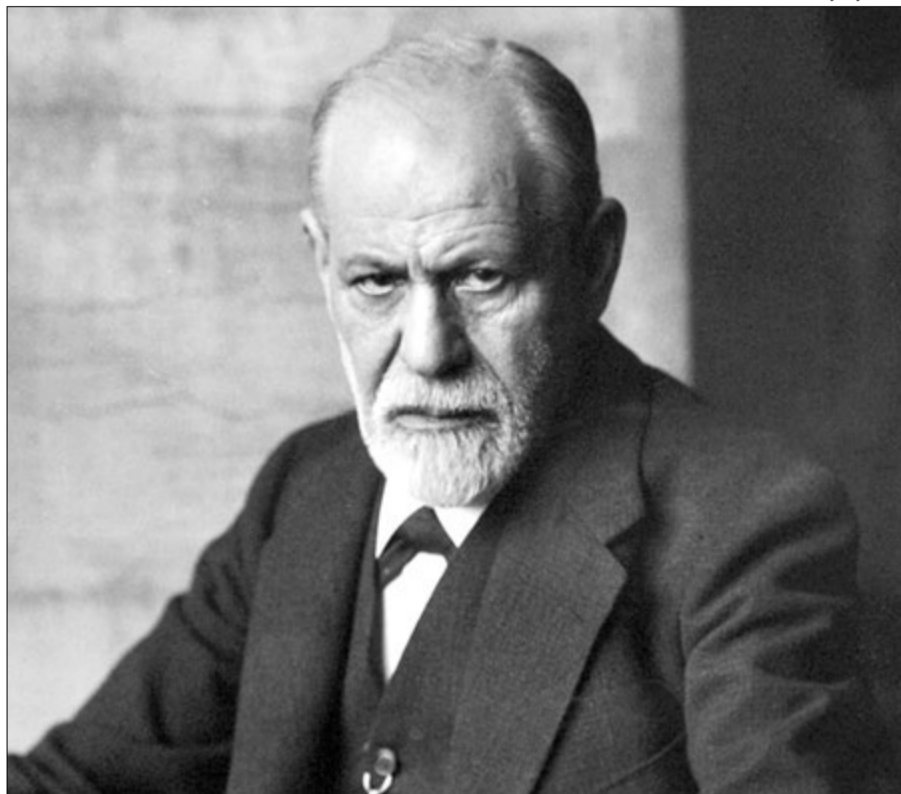
Зигмунд Фрейд з'явився на світ у еврейській сім'ї Якоба Фрейда та його другої дружини Амалії Натансон. Батько походив із міста Тисмениця на Прикарпатті, мати — із Бродів на Львівщині. 1860 року родина Фрейда через фінансові труднощі перебралась до Відня. 9-літнім Зигмунд вступив до гімназії, де став одним із найкращих учнів, та закінчив її на відмінно у 17 років.

Юнак планував зробити військову або ж політичну кар'єру, але внаслідок антисемітських настроїв та нестатків мусив відмовитися від цих намірів. Після тривалих роздумів 1873 року він став студентом медичного факультету Віденського університету, хоча справжнім лікарем себе ніколи не вважав. У 1886-му Зигмунд вступив у шлюб з Мартою Бернейс. У них народилось шестеро дітей, наймолодша з яких, Анна, стала послідовницею батька, заснувала дитячий психоаналіз.

Назви основоположних наукових робіт Фрейда — «Теорія сновидінь», «Психопатологія повсякденного життя», «Спогади дитинства Леонардо да Вінчі», «Тотем і табу», «Лекції до вступу в психоаналіз», «По той бік принципу задоволення», «Психологія мас та аналіз людського Я» та інші — свідчать про глибину його зацікавлення таємницями людської душі. Фрейд працював у лабораторії психології, вивчаючи гістологію нервових клітин, також в Інституті фізіології, де досліджував проблеми психоаналізу. Потім перейшов до головного шпиталю Відня. Одержав звання приват-доцента з неврології. Стажувався у Парижі, потім відкрив приватну практику психоаналітика.

Відомо, що вчений, жартуючи, називав себе Мойсеєм психоаналізу. У 1922 році Лондонський університет вшанував п'ятьох геніїв людства, зокрема й Зигмунда Фрейда.

Кажуть, самого Фрейда завжди мучив

«Єдина особа, з якою необхідно себе порівнювати, — це ви у минулому. І єдина людина, кращою від якої маєте стати — це ви сьогодні.»

страх запізнитися на потяг. Поїзд зайняв значне місце в теорії психоаналітика. Наприклад, у «Теорії сновидінь» він писав, що побачити уві сні поїзд, який від'їжджає, — до смерті, а той, що прибуває, — до народження.

У ЧОМУ КРИЄТЬСЯ ДРАМА ДУШІ?

У 1923 році у Фрейда виявили рак піднебіння. Вчений переніс 33 тяжкі опера-

ції, але не припиняв працювати. Він мав феноменальну фотографічну пам'ять, володів латинською, французькою, італійською, грецькою та іншими мовами, планував розробляти нові напрямки психоаналізу. Але завадила недуга. Нестерпно страждаючи від онкозахворювання, яке було спричинене тютюнокурінням, у 1939-му він попросив свого лікаря та друга допомогти йому здійснити евтаназію. Той дав пацієнтові велику дозу морфію, від якої Зигмунд Фрейд і помер у віці 83 літ.

Запроваджене Фрейдом поняття не-свідомого, метод опрацювання прихованих причин симптомів та розгляд психічних процесів як взаємодії відособлених інстанцій лежить в основі більшості сучасних шкіл психоаналізу, психотерапії та теорії особистості. Зигмунд Фрейд розумів, у чому криється драма людської душі й що потрібно для її зцілення.

Пропонуємо декілька формулювань Фрейда, які допоможуть позбутися почуття неспокою й краще пізнати себе:

«Тривога людської душі криється у психічних драмах дитинства. Докопайтеся до цих драм — і відчуєте зцілення».

«Єдина особа, з якою необхідно себе порівнювати, — це ви у минулому. І єдина людина, кращою від якої маєте стати — це ви сьогодні».

«Ти не перестаєш шукати сили і впевненість зовні, а знаходиш їх треба у собі. Вони там завжди і були».

«Поза сумнівом, проблема тривоги є ключем до розв'язання багатьох загадок психічного життя людини».

«Невроз — це нездатність переносити невизначеність».

«У любовних стосунках не можна надто обережати одне одного, бо це призводить до відчуження. Труднощі необхідно долати спільно».

«На жаль, затамовані емоції не помирають. Їх змусили замовкнути, але вони продовжують впливати на людину зсередини».

«Певною мірою те, що ми називаємо щастям, є результатом задоволення тривалий час стримуваних потреб».

«Той, хто був улюбленцем своєї матері, через усе життя проносить почуття переможця і впевненість у собі, які нерідко приводять до реальних успіхів».

«Сни ніколи не бувають пустопорожніми, не варте уваги ніколи не буде тривожити нас уночі. Зовні безневинні сни, якщо їх правильно тлумачити, можуть віщувати погане, у них завжди є «камінець за пазухою».

«Депресія — це заморожений страх».

«Яким сміливим і самовпевненим стає той, хто переконаний, що його люблять!»

«Люди не вдоволені дійсністю і тому живуть у світі фантазій, мріючи про здійснення своїх бажань. Сильна особистість робить ці бажання реальністю, слабка так і залишається у цьому своєму світі, а її фантазії втілюються у симптоми різних хвороб».

«До зайнятих людей рідко ходять у гості ледарі — до горщика, який кипить, мухи не летять».

● ВАЖЛИВО ЗНАТИ

«Кислотна злива» на наші голови

Іноді влітку після дощу на город шкода дивитися — рослини починають хворіти, в'януть. Подібним чином реагує на підвищену кислотність, спричинену неправильним харчуванням, і організм людини

Медики кажуть, що треба постійно підтримувати рН-баланс крові та тканин на рівні слаболужної реакції, бо людина не зможе вижити, якщо внутрішнє середовище організму буде кислим. Ми ж харчуємося сьогодні продуктами, до складу яких входять трансжири, консерванти, ароматизатори, барвники та інша небезпечна «хімія», споживаємо смаколиків, в яких високий вміст рафінованого цукру. І не задумуємося, що це загрожує діабетом, ожирінням, онкологічними хворобами.

Знешкодити «кислотну зливу», згубний вплив якої особливо небез-

печний для дітей, молоді, допоможуть ці прості поради:

1. Випивайте вранці натщесерце, відразу після сну, склянку чистої води з лимонним соком. Незважаючи на кислий смак, такий напій збалансовує лужне середовище в організмі, чистить кишківник від шлаків. Можна використати і яблучний оцет: 1 столова ложка на 220 мл води. Пити за півгодини до сніданку.

2. Їжте якомога більше зелених фруктів і овочів, які містять кальцій, калій, магній. Цих мікроелементів також багато у сирому мигдалі.

3. Активність і спорт — головні союзники у відновленні здорового лужного середовища в організмі. Фізичні навантаження виводять молочну кислоту, поліпшують обмін речовин.

4. Вчіться правильно дихати. Існує зв'язок між кислотністю організму і наповненням органів та систем киснем. Кілька глибоких вдихів-видихів, бажано на природі, наситять кров киснем, а організм — лужними речовинами.

5. М'ясо їжте не частіше двох разів на тиждень. Обмежте споживання солодощів. Кажуть, щоб нейтралізувати кислотність від

склянки солодкого газованого напою, потрібно понад 20 склянок чистої води.

6. Зробіть овочі (крім картоплі) основним гарніром. Лідерами з очищення організму від кислотних шлаків є спаржа, кабачок, шпинат, баклажан, морква.

7. Не дуже налягайте на картоплю, адже вона багата крохмалем,

який перетворюється на цукор, потрапивши в кишківник. Замість неї краще їсти різні види капусти, яка відмінно вилуговує мікрофлору кишківника, насичує організм ферментами і вітамінами. Із круп радять вибирати гречку та пшоно. Цікаво, що білок яйця підкислює кров (та ще й містить алергени), а жовток практично нейтральний.

Фото із сайту xvatit.com.ua

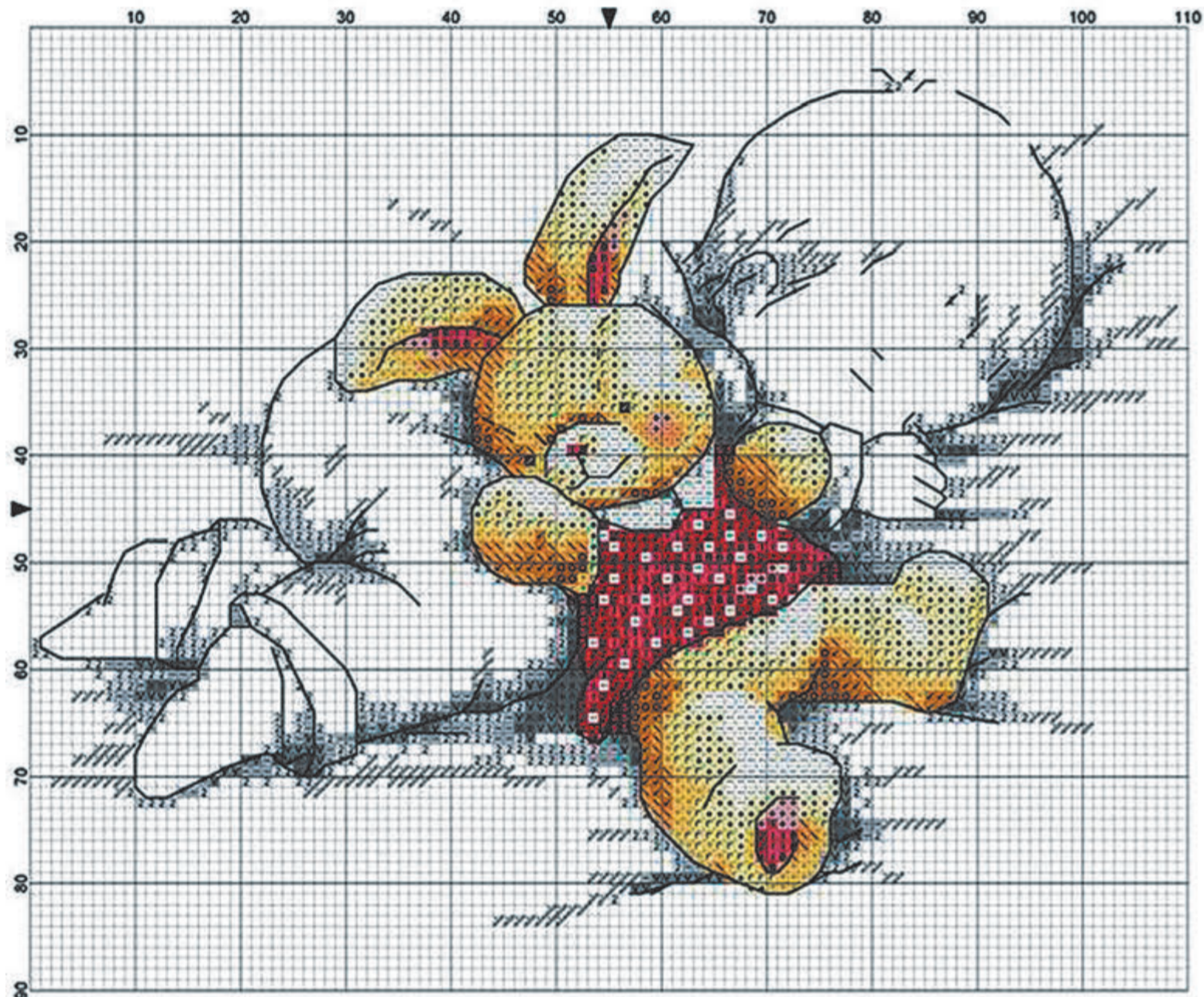

Велика сторінка для Пані

«Ідеальний чоловік повинен говорити з жінками, як з богинями, а поводитися з ними – як із дітьми».
Оскар УАЙЛЬД, ірландський поет, драматург, прозаїк.

РУКОДІЛЬНИЦЯМ

«Долі подарунок, щастячко в колісці»

Народження дитини – радісна й очікувана подія у кожній сім'ї. Звісно, мамі й татові додається клопотів, увесь їхній час займає турбота про немовля. А тим часом хтось із родичів, кумів чи друзів може порадувати їх картинкою-метрикою на згадку про появу на світ їхньої донечки, зазначивши на полотні ім'я, вагу та дату її народження. До речі, у наступному номері «Цікавої газети на вихідні» шукайте схему вишивки такого «документа» для хлопчика.

СЕКРЕТИ КРАСИ

Коли волосся швидко жирніє

З цією проблемою потрібно боротися не тільки косметичними засобами, а й за допомогою відповідного режиму харчування, сну і догляду

Причиною жирного волосся є підвищене вироблення шкірного жиру, яке зумовлюють неправильно підібрані шампуні та маски, стреси, порушення сну та гормональні збої. **Тож, аби позбутися цієї проблеми, дотримуйтеся здорового способу життя: харчуйтеся не менше трьох разів на день корисною і збалансованою їжею, не захоплюйтеся фаст-фудом, зменшіть споживання смаженого; спіть по вісім годин на добу і не нервуйте через дрібниці.**

ОБИРАЄМО ЗАСОБИ ДОГЛЯДУ

Зверніть увагу на шампунь, маску, кондиціонер, якими ви користуєтесь. Важливо, чи підходять вони вам і наскільки безпечний їхній склад (у них не повинно бути сульфатів, парабенів). Надавайте перевагу якісним продуктам, призначеним саме для жирного волосся, з натуральними компонентами — такими, як шишка хмелю, кропива, хвоць польовий, мати-й-мачуха, корінь лопуха, корінь лепехи, ромашка, розмарин, алое тощо.

Щоб волосся довше не жирніло, варто до миття голови робити маски: змастити волосся кефіром, яєчним жовтком, сириваткою чи лимонним соком від коренів до кінчиків, зачекати 20 хвилин, а тоді змити теплою водою. Корисно полоскати волосся відварами трав.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ ПРАВИЛА

- Мийте голову раз на 2-3 дні теплою, але не гарячою водою, щоб не прискорювати роботу сальних залоз.
- Намагайтеся розчісувати волосся не так часто і менше чіпати його руками.
- Підберіть собі зручну зачіску: за

коротким волоссям легше доглядати і воно довше зберігає об'єм.

- Відмовтеся від гелю, мусу і лаку — ці засоби для укладки роблять волосся гладким, а водночас липким і брудним.
- Якомога рідше використовуйте фен, праску (плойку) — термовплив посилює роботу сальних залоз, тож волосся швидко жирніє.

НАРОДНІ РЕЦЕПТИ

Маска з блакитною глиною. Змішайте 3 ст. л. блакитної косметичної глини з водою до консистенції сметани. Додайте 1 ч. л. реп'яхової олії та 1 жовток, ретельно розмішайте. Нанесіть отриману масу на шкіру голови і залиште на 20 хвилин, після чого змийте.

Маска з жовтою глиною. Змішайте 1 ч. л. яблучного оцту і жовту косметичну глину, щоб вийшла не дуже густа кашка.

Ополіскувач із кропиви. Залийте 2 ст. л. сушеного листа кропиви 0,5 л окропу, прокип'ятіть кілька хви-

лин, осядьте і процідіть. Отриманим відваром споліскуйте волосся після миття і втирайте його в корені. Це не тільки зменшить жирність волосся, але й прискорить його ріст, зміцнить і допоможе позбутися лупи.

Ополіскувач із ромашки. Залийте квітки ромашки аптечної окропом у пропорції 1:10, осядьте і процідіть. Ополіскуйте волосся тричі на тиждень, тривалість курсу — три тижні.

Компрес із кефіру. Нанесіть кефір (або кисле молоко) на волосся, загорніть голову рушником. Через 20 хвилин змийте компрес із шампунем. Наприкінці сполосніть водою, трохи підкисленою оцтом.

Якщо ж народними методами подолати цю неприємність не вдалося, варто звернутися до трихолога (фахівця із проблем волосся), який призначить відповідне лікування.

ГОСПОДИНІ НА ЗАМІТКУ

10 секретів чистого посуду

Здається, нема нічого простішого за миття посуду. Як тут можуть бути таємниці? Але навіть у цій нехитрій справі є нюанси, що допоможуть надовго зберегти красивий вигляд кухонного начиння

БОРІТЬБА З КАВОВИМ НАЛЬОТОМ
Багато хто полюбляє варити каву в турці, та з часом її стінки вкриває неприємний коричневий наліт. Щоб очистити від нього турку, слід прокип'ятити в ній воду зі скибочкою лимона впродовж кількох хвилин.

СКЛО
Стільні келихи, склянки, штофи є окрасою столу. Догляд за ними простий, та кілька правил все ж варто пам'ятати: перед миттям скляного посуду треба зняти з рук персні й уникати різких перепадів температури, щоб скло не тріснуло.

ДОГЛЯД ЗА ГЛИНЯНИМ ПОСУДОМ
Страви в горщиках виходять дуже смачними, а щоб надовго зберегти глиняний посуд, краще мити його мильним розчином або содою і дати висохнути відкритим, без кришки.

ДО БЛИСКУ
Внаслідок частого миття ложки, виделки й ножі стають тусклыми. Щоб запобігти цьому, помивши їх теплою водою і мильним засобом, почистіть ще й харчовою содою, змийте її і протріть столові прибори сухою серветкою.

ЕМАЛЬОВАНИЙ ПОСУД БЕЗ ПОДРЯПИН
Тут головне правило — беріть від ударів і різкої зміни температури. Щоб емальований посуд служив довго, не мийте його металевими губками. Якщо в такій каструлі щось пригоріло, влийте трохи холодної води, додайте по щіпці соди та солі і залиште на кілька годин, а тоді промийте й ополосніть теплою водою.

КРИСТАЛЬ
Він потребує особливого підходу. Від гарячої і навіть теплої води кристаль тьмяніє, втрачає блиск. Тому мити його слід у прохолодній воді з содою, після чого насухо витерти м'яким рушником.

ПОЗБУТИСЯ ЗАПАХУ РИБИ
Неприємні аромати від цього корисного і смачного продукту надовго залишаються на посуді. Усунути їх допоможуть тканина серветка й оцет. Перед миттям брудну ємність протріть серветкою, добре змоченою в оцті, далі сполосніть холодною водою, після чого вимийте з мильним засобом теплою водою і знову прополощіть.

ЗБЕРЕГТИ КРАСИВИЙ МАЛЮНОК
Керамічний посуд з часом втрачає свою красу, внаслідок багаторазового миття малюнки стають блідими. Причина в тому, що звичайні мийні засоби руйнують фарби й емалі, тож такий посуд краще мити неагресивними біозасобами.

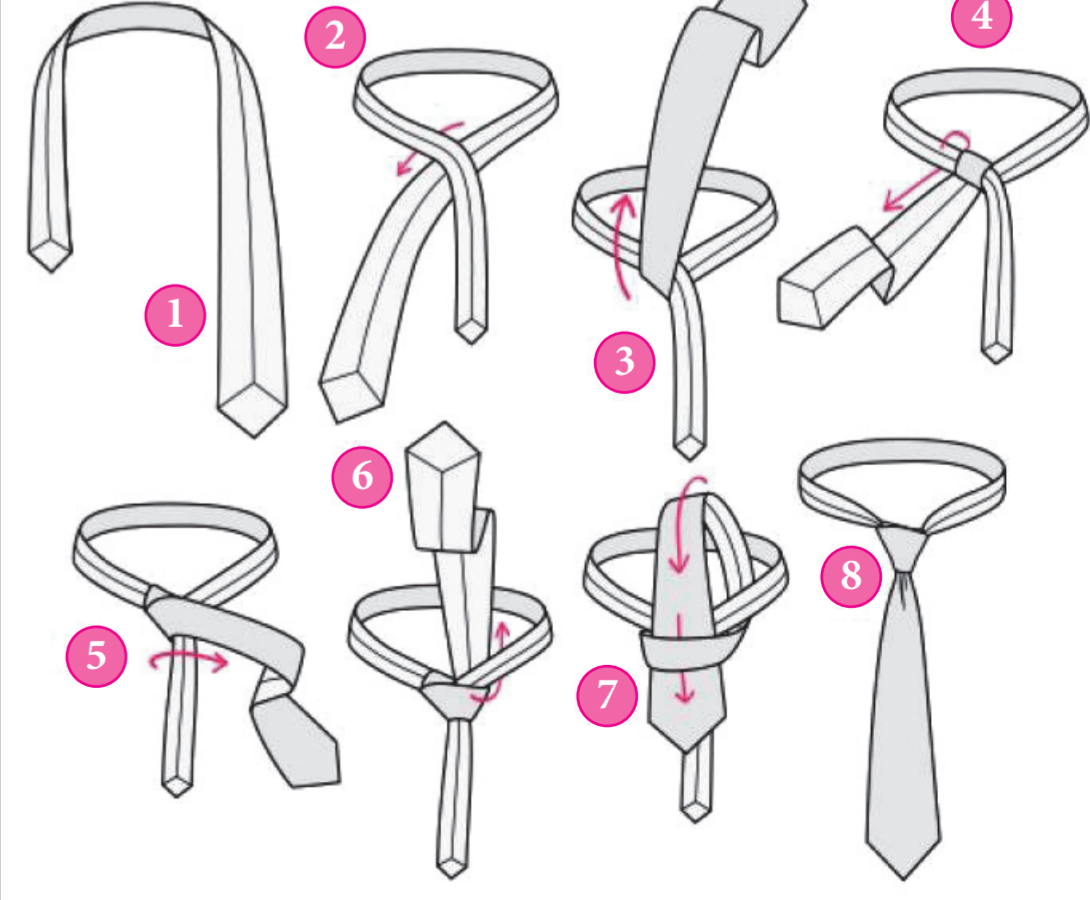
ОЧИСТИТИ ВІД НАГАРУ
Від нього не застраховані ані сковорідки, ні каструлі, ані навіть чайники. Щоб позбутися нагару, знадобиться великий казан: налейте в нього води, всипте 6-8 столових ложок солі, складіть пригорілий посуд, прокип'ятіть і залиште, поки охолоне, а тоді вийміть і помийте губкою з мильним засобом.

БЕЗПЕЧНІ МИЙНІ ЗАСОБИ
Існує кілька ефективних засобів, що зарадять у будь-якій побутовій ситуації: гірчичний порошок відмінно справляється з жиром, сода відновлює блиск, а оцет знищує плями і запахи.

ВАРТО ЗНАТИ

Любов – у дрібницях

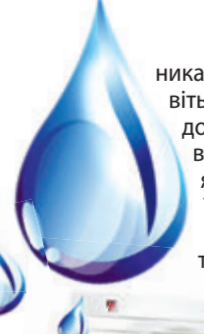
Погодьтеся, приємно, коли про вас турбуються, навіть якщо це щось незначне. Пропонуємо і вам проявити увагу до свого коханого й допомогти йому зав'язати галстук. Не знаєте, як це зробити? Просто покроково слідуйте схемі, поданій нижче. Звичайно, перш ніж здивувати своїм новим умінням чоловіка, краще потренуйтеся.

ДОМАШНЯ АКАДЕМІЯ

Як зменшити вологість у ванній кімнаті

Через регулярну наявність пари й осідання її на поверхнях це приміщення ідеальне для розмноження бактерій, грибків і цвілі. Від цього псується стіни та стеля, виникає патогенне середовище, небезпечне для здоров'я

ніка або запальнички до решітки і подивіться, наскільки його язичок тягнеться до неї. Якщо сильно вигинається — все в порядку, вентиляції достатньо, якщо ж лише трохи — тяга слабка. У цьому випадку варто подбати про встановлення на втяжку вентилятора. Робити це має лише професіонал, адже вентилятор підключають у мережу, до вимикача світла, а волога й електрика разом створюють зону підвищеної небезпеки.

— тоді й вологість зменшиться, і пагузна мікрофлора гинуватиме, особливо якщо у ванну буде проникати багато сонячного світла — воно знищує бактерії та грибки. **Не сушіть у ванній білизну!** Додат-

кові джерела вологи погіршать ситуацію. Для білизни є спеціальні сушарки, можна обладнати їх на балконі або в господарській кімнаті. Це сприятливо позначиться і на повітрі у ванній, і на самій білизні — вона не буде прита і цвісти.

Просто необхідна річ — **сушарка для рушників**. Користь від неї більша, ніж може здатися на перший погляд: сушити речі, гріє приміщення і знижує вологість повітря. Розмір радіатора залежить від ваших потреб і площі кімнати. Є 2 види радіаторів: водні й електричні. Перші не потребують додаткових витрат на електрику — вони теплі, коли в будинку включене опалення або є гаряча вода, другі ж працюють від електрики. Не варто боятися, що прилад пересушить повітря: температуру нагрівання можна регулювати.

Головне — уважно оглядати стелю та стіни, щоб не допустити появи цвілі, бо позбутися її значно складніше, аніж вжити профілактичних заходів.

Як боротися з цією проблемою. Деякі способи потрібно застосовувати ще на етапі ремонтних робіт. Насамперед, ґрунтуючи стіни у ванній, використовуйте спеціальні засоби з антисептиком, які стримують розвиток бактерій. Не забувайте укласти під плитку якісну вологоізоляцію.

Проте, якщо ремонт уже зроблено, виправити ситуацію все ж можна. Ефективним способом виведення вологи з приміщення є **СИСТЕМИ ВЕНТИЛЯЦІЇ**. Перш за все перевірте, чи достатньо тяги стандартної вентиляціїної шахти: піднесіть полум'я сір-

● СІМ «Я»

Віддай, це не твоє!

— Це мені мама купила!
— Але я перший узяв! Мені дуже треба!
— Козел, ти його зіпсуєш!
— А ти — жаднюга! Я тобі це пригадаю!

Оксана
КОВАЛЕНКО,
мама

Цей діалог «10-річної» витримки належить моїм двом хлопцям. Один із них, що закарбувалися так добре, стосувався шматка пластиліну. А були ще ж олівець, конструктор, шарпетки... Здавалося, речей, за які вони не сперечалися, майже не було. (Ноді я думала, чи не купити 4 гумки, а не 2, щоби бути готовою). При тім накази «віддай, то не твоє», «попустися, він же менший» допомагали як мертвому припарка. Після втручання хтось залишався ображеним і чекав слушної миті, аби повернути кривду сторицею. (Одна моя знайома використовує у таких випадках монетку: хай доля вирішує, кому пощастило. Однак психологи кажуть, що за позірною привабливістю цей метод має неприємний підтекст — «діти, неважливо, що ви собі думаєте, нехай проблему вирішує випадок»).

А це таки справді проблема. Сварки за «право власності» поширені між дітьми у багатьох сім'ях. Ці конфлікти (навіть із дріб'язкових причин) такі емоційно гострі, що виснажують дорослих «до нуля», та й самим дітям несолодко. То як примирити тих, хто, здається, тільки дивиться, де б то ще насолити одне одному? Як навчити ділитися добровільно? Бо ж хочеться миру в родині, а ще ж уміння це корисне і в сім'ї, і в зовнішньому світі: в інших соціальних колах дітям доведеться ділитися речами, простором, врешті-решт — собою. (Понад те, вміння ділитися, віддавати, бути великодушним з дорослішанням оцінюється і як дуже приємне, бо дає змогу відчувати щасливі миті).

Фахові психологи радять говорити з дітьми так, щоб рішення поділитися приймали саме вони, а не тато з мамою. Добре прийняти певні правила. Якщо діти — молодшого шкільного віку, то зрозуміють, що деякі речі належать персонально їм або батькам, а деякі — спільного користування. Про дорогі й особисті предмети перш ніж узяти — обов'язково просять. (В одній сім'ї для таких речей виділили спеціальні полиці, куди діти поклали своє найважливіше. Їх підписали, що це приватна власність, і вказали ім'я дитини. Малюк це дуже сподобалося).

— Я визнаю почуття ображеного, але завжди змінюю неприпустиму поведінку, — розповіла одна мама на психологічному семінарі для батьків дітей, котрі сваряться. — Наприклад, коли старша донька забирає ведмедика у меншої, я кажу: «Олю, тобі хочеться гратися іграшкою Ілони просто зараз. Чекати дуже-дуже важко. Але є правило — не відбирати іграшок одне в одного. Скажи їй, що хочеш погратися

після неї, і вона із задоволенням дасть тобі її згодом. А потім я ще й Ілоні наголошую, щоб сказала, коли награтися, бо її сестричка чекатиме. Тим часом ми з Олею йдемо подивитися, яка б іграшка їй підійшла, поки вона жде.

Ця мама зауважила, що виходило не одразу, але поступово діти звикли до правила «не забирай, а домовляйся». Ключовий секрет — дорослий має промовляти фразу на зразок «тобі дуже хочеться гратися саме цією іграшкою і зараз; чекати так важко». Іншими словами, вчимося озвучувати емоції дитини, показувати, що ми, дорослі, приймаємо їх нетерплячість, розуміємо злість. За спостереженням психологів, після цього дитина легше поступається: їй не треба доводити своє — її уже розуміють і підтримують, просто просять зачекати.

А як зі старшими дітьми? Сестри не можуть поділити косметику, брати — тенісну ракетку. Найпростіше гаркнути — і поставити усіх на місце. Але це не для батьків, які — за оптимальний шлях. Косметичка — це річ старшої, вона має право розпоряджатися нею сама. «Але, я впев-

“**Фахові психологи радять говорити з дітьми так, щоб рішення поділитися приймали саме вони, а не тато з мамою.**

нена, ви зможете домовитися, можна поділитися за послугу», — фраза мами, що стимулюватиме дівчат спробувати шукати рішення, вигідне обом. Якщо ж ні — діти приходять сердиті до батьків — «запишіть усі можливі варіанти, як це можна вирішити, і ми порівняємо»... І все це — хоча дуже важко, але робимо без злості, без сарказму і з вірою, що врешті-решт метод запрацює. (Недарма ж фахівці з усього світу займаються проблемою спілкування батьків із дітьми, зустрічаються з сотнями тисяч батьків, щоби напрацювати ефективні поради-правила, які здатні зрушити камінь незгод з місця.)

Усе, що радять психологи, потребує від тат і мам, як бачимо, і волі, і самовладання, і часу. Та, як зауважив один із них — американець Джон Медіна, проблем не треба боятися, бо ми — найпрофесійніші батьки тільки до моменту народження дитини, далі ми швидко спускаємося у категорію «аматорів» і навчаємося разом зі своїми вихованцями.

Ваших листів із пропозиціями та запитаннями чекаємо за електронною адресою okovalenko74@gmail.com.

● КОЛЕСО ІСТОРІЇ

«Хто розкриє могилу Тамерлана — випустить на свободу дух війни»

Ці таємничі слова з рукописної книги прочитали вченим троє старців. І через 2 дні після розкриття гробниці великого завойовника... нацистська Німеччина напала на СРСР

Василь УЛІЦЬКИЙ

Тимур або Тамерлан, як його називають європейці, жив у ті часи, що й волинський князь Любарт-Дмитро. Коли у другій половині XIV століття у Луцьку Любарт зводив стіни знаменитого замку, у Самарканді Тимур будував храми та палаци, які зараз є спадщиною ЮНЕСКО. Через 600 років, у червні 1941-го, радянські вчені розкривають гробницю Тамерлана, і майже у той самий час на території колишнього волинського князівства зіткнулися дві імперії — сталінська та гітлерівська...

Тамерлан — один із найвідоміших полководців та завойовників в історії людства. Він створив зразкову армію, що підкорила десятки народів. Володіння Тамерлана, столицею яких був Самарканд (нині це територія Узбекистану), на заході сягали сучасної Туреччини, а на сході — Індії. Перед ним не встояли Персія, Ірак, Вірменія, Єгипет. Він поборов Золоту Орду та зруйнував Делі — столицю Індії. А помер, коли готувався до походу на Китай.

Поховали Тамерлана в усипальниці з великими почесностями. І, за однією з легенд, на нефритовій надгробній плиті помістили попередження: «Кожен, хто порушить мій спокій у цьому житті чи у наступному, буде підданий стражданню і загине». І це було не єдине застереження радянським ученим, які вирішили відкрити гробницю! Але жодне з них не зупинило експедицію. І не могло. Бо письмовий наказ про розкриття могили Тамерлана «не пізніше травня 1941 року» дав особисто Сталін. Як відомо, він прагнув «бити ворога на його території», і хто зна, чи не сподівався знайти рецепти непереможності у гробниці відомого полководця...

У мавзолеї Тамерлана спочивав не тільки він сам, а і його нащадки. Спочатку відкрили плити над їхніми похованнями. А коли дійшла черга до могили Тимура-Тамерлана, довелося помучитися: зверху на ній лежав 90-пудовий (1 пуд = 16 кг) надгробок із нефриту. Піднімали його за допомогою домкратів. Під ним виявилася мармурова плита. Далі — ще одна, і ще... Коли ж таки дісталися до дерев'яного саркофагу і підняли кришку, у повітрі різко запахло чимось дурманним, а ще за якусь мить раптом згасло світло. Такого не було жодного разу протягом усіх трьох тижнів. Електрик ніяк не міг зрозуміти причини поломки, але світло так само несподівано з'явилося через три години. І лиш тоді дослідники змогли взятися за кістки Тимура-Тамерлана.

Залізний Тамерлан: «Світу потрібен владика, і цим владикою повинен бути я».

...У передчутті світової слави через день — 22 червня 1941 року — члени експедиції увімкнули радіо з надією почути про себе та своє дослідження (серед іншого антрополог Герасимов за кістками мав створити портрет

“**І буде бійня — така кривава й страшна, якої світ ще не бачив аж на віки віків.**

полководця, оскільки його життєвих зображень не збереглося). Але в ефірі були новини набагато важливіші — говорили про те, що Німеччина напала на Радянський Союз! Тут учені й згадали про трьох старців із загадковою книгою.

До нашого часу дожив лише один із учасників експедиції — кінооператор Малік Каюмов (помер у віці 99 літ у 2010-му). У 2003 році вийшов документальний фільм, у якому Малік детально розповів про свою загадкову зустріч із трьома дідами у чайхані якраз перед тим, як мали розкрити могилу Тамерлана. Незнайомці покликали його до себе, показали якусь стару книгу і прочитали: «Хто розкриє могилу Тамерлана — випустить на свободу дух війни. І буде бійня — така кривава й страшна, якої світ ще не бачив аж на віки віків». Стривожений Малік розповів про це колегам, але вони поставились до його слів скептично.

Є ще один свідок тієї минувшини — Камал Айни, син Садреддіна Айни — члена урядової комісії із розкриття гробниці Тамерлана.

Він згадував, що його батько з колегами доводив: невідома «пророча» книга насправді не була древньою — з XIX століття, а зловісне попередження було написане від руки поміж рядків лише для того, щоб просто уберегти могилу від розграбування.

Тим не менше, після звістки про початок війни дослідники кинулися в чайхану шукати провидців зі стародруком. Але їм сказали, що бачили тут старців кілька днів... перший і останній раз. Історія набула розголосу в Самарканді, дослідникам нібито навіть влаштував рознос перший секретар ЦК Компартії Узбекистану за те, що злегковажили пророцтвом незнайомців, і вчені терміново разом із останками Тамерлана вирушили до Москви.

Тепер важко судити, де правда в цій історії, а де вигадка, тим паче, що свідків — лише два. Та й Друга світова насправді розпочалась у 1939 році, а рішення про напад на СРСР було прийняте ще до розкриття могили. Але збіг справді вражаючий! Тим паче, що він не єдиний.

Кінооператор Малік Каюмов пішов добровольцем на фронт знімати кінохроніку. Він стверджує, що йому вдалося поспілкуватися із генералом Георгієм Жуковим і розповісти про гробницю. Коли ж про це довідався Сталін, то розпорядився перепоховати останки Тамерлана, його сина та онука. Це зробили 19–29 листопада 1942 року.

І саме цими днями стався перелом у Сталінградській битві! Малік Каюмов був упевнений, що і початок війни, і перелом у ній не були випадковими. Прихильники цієї теорії вірять: без втручання грізного Тамерлана з того світу не обійшлося.

● ЛЮДИНА-ЛЕГЕНДА

У найближчому майбутньому його рекордів ніхто не поб'є.

Першим тренером Вейна Грецькі була... його бабуся-українка!

А справжнє прізвище легендарного канадійського хокеїста навіть не Грецький, а Грицько?

26 січня Вейн Дуглас Грецькі відсвяткував своє 57-річчя. Проте він лишається так само струнким і підтягнутим чоловіком, а його білозубий усміх згадять найзірковіші актори Голлівуду. Протягом своєї кар'єри гравця він не просто переписав мало не всі рекорди Національної хокейної ліги (НХЛ) – а й зробив їх фактично недосяжними. Зрештою, він змінив уявлення світу про хокей, довівши, що ця гра може бути не просто лютим протистоянням «боксерів на ковзанах», а витонченим і дивовижним мистецтвом. Його прізвисько звучить не як «Страшний», «Влучний» чи «Вправний». Воно значно лаконічніше і промовистіше – «Великий». Але всього цього ніколи б не було... якби не ньєнка Україна. Адже у найвеличнішого гравця в історії хокею Вейна Грецькі-Грицька – глибоке українське коріння!

Сергій ХОМІНСЬКИЙ

І ноді числа бувають промовистішими за слова. Будь-який альпініст, побачивши комбінацію «8848», скаже: це висота Евереста! Натомість захохана у хокей людини, уздрівши «2857» (навіть якщо це буде цілник у магазині побутової техніки!), неодмінно подумав: та це ж кількість очок, набраних Вейном Грецькі у регулярних чемпіонатах НХЛ! За цим бомбардирським ужином (сумою голів і передач) Вейнові не те що немає рівних (жоден із «переслідувачів» не спромігся набрати і 2000 очок) – їх навіть ніколи не буде! Скажімо, вдвічі збільшать площу воріт або продовжать тривалість поєдинку — з трьох до семи періодів...

Звідкіля така категоричність? Міркуйте самі. 2017-го Коннор Макдевід став кращим бомбардиром регулярного чемпіонату НХЛ, набравши рівно 100 очок. 2016-го Патрік Кейн виборов звання кращого, набравши 106. 2015-го Джеймі Бенну для цього «вистачило» 87 очок. А тепер порівняйте, з якою кількістю голів і передач вигравав звання кращого бомбардира Вейн Грецькі: 1982 – 212, 1984 – 205, 1985 – 208, 1986 – 215!!! Саме тому число «2857» вважається в хокеї таким магичним і таким недосяжним.

Дивовижно, але якби Вейн у регулярних чемпіонатах не закинув жодної шайби (а він їх закинув 894 – більше, ніж будь-хто інший!)... усе одно був би кращим бомбардиром в історії! Адже зробив 1963 голюві передачі – це більше, ніж сума голів і пасів у будь-якого іншого хокеїста!

Загалом Вейн Грецькі 10 разів виборював Трофей Арта Росса (або «Арт Росс Трофі»), який вручається якраз найкращому бомбардирові регулярного чемпіонату. Дев'ять разів йому вручали Пам'ятний трофей Гарта (або «Гарт Трофі») – відзнаку найціннішому гравцеві регулярного чемпіонату (тут не рахують статистичні показники, а проводять експертне опитування).

Окрім сили-силенної індивідуальних нагород (ми згадали лише найпрестижніші), доля зовсім не обділила Грецькі й командними. У складі «Едмонтон Ойлерз» він чотири рази піднімав над головою найбільшу хокейну «святиню» – Кубок Стенлі (1984, 1985, 1987, 1988).

Цікаво, що навіть зараз – коли «зоряні» часи «нафтовиків» лишилися далеко позаду – мільйони людей по всьому світу (особисто знаю кількох таких в Україні!) щиро вболівають саме за «Едмонтон» – адже за цей клуб свої найкращі сезони провів «Великий»! Годі й казати, що 99-й номер у цьому клубі назавжди виведений із використання – він належить лише Вейну Грецькі...

А починалася вся ця історія ще на початку ХХ століття, коли селянин із Берестейщини (українського етнокультурного регіону, частини Великої Волині, який за радянських часів волею комуністичних вождів «дістав-

ся» білорусам, а його «столиця» – стародавнє українське Берестя – було перейменоване на Брест) Терентій Лаврентійович Грецький разом із дружиною Ганною та дітьми вирішив гайнути за океан. До речі, відверто дивне прізвище Грецький пояснюється буцімто... звичайною помилкою писаря, котрий у чудернацький спосіб перекутив ім'я чоловіка, який насправді звався Терентієм Грицьком...

Хай там як, Ганя Канаду не влюбила, тож підбивала Терентія повертатися назад. «Відмучившись» за океаном сім років, вона зрештою не витерпіла, сіла з дітьми на великий корабель – й подалася на рідну землю.

Терентій, кажуть, сумував не надто довго. Чоловік закохався в «рідну душу» – українку Марію, яка була родом із Підгайців (нині це Тернопільська область). Рідною мовою в їхній родині завжди була українська! Згодом у них почали народжуватися діти. А коли вже «пішли» онуки, радості діда Терентія та баби Марії не було меж!

До речі, саме вона, бабуся Марія Грициха – українка з Підгайців – прищепила маленькому Вейнові любов до хокею і стала... його першим тренером! Навіть збереглося родинне аматорське відео, на якому вони удвох «ганяють шайбу» в кімнаті! Марія – сидючи з ключкою на дивані, Вейн – біга-

ючи килимом перед бабусяю...

Звісно, згодом будуть спроби «записати» хокейну зірку в «білоруси» і навіть (прости Господи!)... в «московити» (мовляв, була ж Російська імперія)! Але ці нісенітниці рішуче спростував сам Вейн Грецькі, підтримавши рідну серцю Україну в часи Революції гідності та початку російської агресії.

Цікаво, що серед партнерів Вейна у його «зоряних» сезонах за «зоряний» «Едмонтон» також не бракувало українців. Скажімо, поруч із ним грав Майк Крушельницьки (триразовий володар Кубка Стенлі, років із десять тому за покликом своєї української душі виказував величезне бажання очолити Національну

Були спроби «записати» хокейну зірку в «білоруси» і навіть (прости Господи!)... в «московити» (мовляв, була ж Російська імперія)! Але ці нісенітниці рішуче спростував сам Вейн Грецькі, підтримавши рідну серцю Україну в часи Революції гідності та початку російської агресії.

збірну України з хокею – проте наше корумповане спортивне чиновництво зробило все можливе, щоб цього не сталося!). А «янголом»-охоронцем Вейна був знаменитий тафгай (хокеїст-боєць, який у разі потреби кулаками захищає технічних партнерів) Дейв Семенко (нині, на жаль, уже покійний – помер у червні 2017-го). До речі, українець Семенко є дворазовим володарем Кубка Стенлі.

Щодо самого Вейна Грецькі, то він не лише встановив силу-силенну хокейних рекордів (понад шість десятків!) – а й перевернув саме уявлення широких мас про хокей. Він показав, що ця – справді швидка, «мужня» і травмобезпечна гра – може бути напруженою, красивою та інтелектуальною. Зрештою, широка білозуба усмішка (на противагу «вічній» відсутності передніх зубів у багатьох хокеїстів), а також добрий погляд Вейна Грецькі стали новим обличчям хокею і привернули до цієї гри любов мільйонів хлопчаків з усього світу, фантастичний глядацький інтерес і бажання «грошовитих мішків» вкладати кошти у хокей.

Тож дякуємо тобі, «Великий» Вейне! Онуче баби Марії з Підгайців та діда Терентія з Берестейщини...

Марина Порошенко — найелегантніша і найстильніша перша леді за час незалежності України, заявила член Асоціації іміджмейкерів Уляна Пак. А от Улянці Супрун потрібно працювати над іміджем: копиця розпущеного волосся, відсутність макіяжу та окуляри без оправки створюють образ, який не відповідає її статусу.

РЕКЛАМА

ПРОДАЖ • ГАРАНТІЯ • СЕРВІС • ДОСТАВКА

- міні-трактори
- сільгосптехніка
- запчастини (магазин)
- доїльні апарати

www.minitractor.ukr
м. Луцьк, вул. Глушець, 55А
тел.: (0332) 24-20-04,
068-989-44-92, 066-150-89-10,
068-005-44-46 (магазин запчастин)

● ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!

Ця широколиста пані у стручки, як у торби, заховала всі скарби

Дитяча загадка не дарма так вихваляє квасолю — унікальний і надзвичайно корисний продукт. Окрім звичних для нас борщів, супів та вінегретів, з неї можна приготувати сотні різноманітних страв

ЛОБІО ПРЯНЕ

Це одна з візиток грузинської кухні, як і шашлик, хінкалі і чахохбілі. Але якщо перераховані страви базуються на м'ясних інгредієнтах, то в лобію головну скрипку грає квасоля, а м'ясо — лише одна з можливих добавок

Інгредієнти: 500 г квасолі сухої, 4 гілочки зелені кінзи, 2 цибулини, 2 зубки часнику, 0,5 скл. олії, по 1,5 ч. л. мелених гвоздики і кориці, шафран, 1 стручок перцю, сіль за смаком.

Приготування. Квасолі замочити на 10–12 годин, промити, залити водою і зварити. Відвар злити, заправити сіллю, товченим стручковим перцем, шафраном, гвоздикою і корицею, накрити кришкою. Цибулю дрібно порізати, підсмажити на олії до м'якості,

додати квасолі, протушувати все 5–10 хвилин і трохи прим'яти товкачем, але не перетворити на пюре, влити відвар, довести до кипіння, поварити 1–2 хвилини і додати посічену кінзу.

САЛАТ «КАКТУС»

Навіть не віритися, що це диво так просто зробити із традиційних продуктів, які знайдуться у кожному домі

Інгредієнти: 250 г м'яса (свинини або телятини), 1 синя цибулина, 250 г консервованої або відвареної червоної квасолі, 6 маринованих огірків-корнішонів, зелень, сіль та перець — за смаком; **для заправки** — 1 ст. л. сметани, 1 ст. л. майонезу, 1 ч. л. гірчиці, 1 ч. л. соусу чилі; **для оздоблення** — 3 яєчні жовтки (або жовтий болгарський перець чи кукурудза), 5 маринованих корнішонів, пучок червоного салату, болгарський перець або помідори для квіточок.

Приготування. М'ясо, корнішони нарізати кубиками, цибулю — тонкими півкільцями. Додати квасолі, зелень. З'єднати усі інгредієнти і перемішати. Для заправки змішати сметану,

майонез, гірчицю, соус чилі й чорний мелений перець. Заправити і вимішати салат. На тарілку викласти листя червоного салату, зверху — салат, посипати тертим яєчним жовтком (дрібно нарізаним жовтим перцем або кукурудзою). 3 болгарського перцю (або помідора, моркви, редиски тощо) вирізати квіти. У корнішонах з одного боку зрізати кінчики, щоб вони щільніше прилягали один до одного. З'єднати огірки за допомогою зубочистки у вигляді кактуса. Прикрасити «кактус» квітками, теж наколовши їх на зубочистки, і встановити його по центру страви.

КВАСОЛЯ З М'ЯСОМ У ГОРЩИКАХ

Страви в горщиках — це дуже зручно і зовсім не складно. Продукти прогріваються повільно і рівномірно, їжа в них не пригорає, а смак і запах має неймовірний

Інгредієнти: 300 г квасолі, 2 цибулини, 3 морквини, 3 картоплини, 300 г свинини, 4 зубочки часнику, перець, сіль, олія, бульйон.

Приготування. Попередньо замочену квасолі відварити, відцідити. Порізану на шматки свинину обсмажити, додати цибулю, а зати м'ясо. Викладати в горщики пластами: м'ясо з цибулею та морквою, квасолі, картоплю. Залити бульйоном із додаванням подрібненого часнику. Запекати при температурі 180 градусів близько 40 хвилин.

САЛАТ ІЗ КВАСОЛЕЮ ТА ГРИБАМИ

Складники цієї страви можна змінювати на свій смак, додавати мариновані огірки, тушковану чи «корейську» моркву) — і щоразу отримувати чудові пісні наїдки

Інгредієнти: 1 скл. квасолі, 300 г грибів, 1 цибулина, 2–3 скибки хліба, 2–3 зубки часнику, 3 ст. л. олії, 1 ст. л. оцту, сіль, перець, петрушка.

Приготування. Квасолі відварити, відцідити й остудити. Попередньо відварені гриби обсмажити в 1 ст. ложці олії. Цибулю нарізати кубиками і пасерувати до прозорості. Змішати квасолі, гриби і цибулю. Посолити, поперчити, додати зелень і оцет, дати настоятися годину. Натерти часником скибочки хліба, нарізати їх кубиками і швидко обсмажити до золотистої скоринки. Перед подачею на стіл всипати сухарики до салату, перемішати.

ЛАВАШ ІЗ КВАСОЛЕЮ, КУРЯТИНОЮ ТА ГОРІХАМИ

М'ясом з овочами та соусами в лаваші нікого не здивуєш. Та смак цієї страви завдяки поєднанню лайма, меду і квасолі — свіжий і незвичайний

Інгредієнти: 6 листків лаваша, 500 г курячого філе, 300–400 г капусти, 2 ст. л. подрібненого арахісу, 200 г

вареної квасолі, по 1 пучку базиліку та петрушки, соєвий соус, 1 ст. л. меду, 1 лайм, мелений чорний перець.

Приготування. Курячу грудку потушувати у соєвому соусі до готовності. Коли м'ясо схолоне, дрібно порізати. Нашатковану капусту залити медом, змішаним із соком лайма, додати трохи тонко нарізаної цедри лайма, посипати горіхами, змішати з квасолею, шматочками курки, дрібно посіченою зеленою, посолити, поперчити і хвилин 10 протушувати на малому вогні під кришкою. Готову начинку загорнути в листи лаваша і прогріти на сковороді близько 5 хвилин під кришкою.

САЛАТ «ДИВОВИЖА»

Легка у приготуванні і дуже ситна страва, яка неодмінно сподобається вашому сімейству

Інгредієнти: 400 г квасолі (консервованої або відвареної), 1 помідор, 250 г шинки, 3 скибки білого хліба, 2–3 зубочки часнику, майонез, зелень (кріп, петрушка, базилік), сіль та перець — за смаком.

Приготування. Шинку нарізаємо соломкою, помідор — кубиками. Зелень подрібнюємо, а часник пропускаємо через прес. Хліб нарізаємо кубиками і підсушуємо на сухій розігрітій сковороді. В миску висипаємо квасолі, шинку, помідор, зелень і часник, заправляємо майонезом, солимо, перчимо і вимішуємо. Викладаємо в салатник і посипаємо сухарями.

ПАШТЕТ ІЗ КВАСОЛІ

Чудова пісна намазка, багата білками, має ніжний та приємний смак і є відмінною альтернативою печінковому паштету

Інгредієнти: 1 скл. квасолі, 0,5 скл. грецьких горіхів, 1 морквина, 1 цибулина, 1–2 зубки часнику, сіль та перець — за смаком.

Приготування. Відварити квасолі, моркву по-

терти на грубій терці та підсмажити з подрібненою цибулею. Горіхи підсушити на сковороді (без жиру) або в духовці. Все перемолоти через м'ясорубку. Посолити, поперчити, додати часник, пропущений через прес, і добре вимішати. Такий паштет можна щільно втрамбувати у форму і поставити у холодильник на кілька годин. Він матиме густу консистенцію, буде придатний для нарізання шматочками. Якщо ж ви надаєте перевагу рідшому паштету, який можна намащувати на хліб, додайте 2 ст. л. пісного майонезу і перемішайте.

● «Гарбуз із секретом»

А заховали ми мрію Леонардо да Вінчі... контактні лінзи!

Лише четверо учасників змогли дати відповідь на каверзне запитання в «Цікавій газеті на вихідні» за 2 лютого

Що ж, з нього і почнемо:

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» — 5 (2018)
Анжеліна Джолі, Бред Пітт, Джонні Депп, Лаврентій Берія, Елтон Джон, Едгар Давідс, Леонід Кравчук, Арсеній Яценюк, ну і, звичайно, Юлія Тимошенко і Леонардо да Вінчі...

Кожному з них цей предмет став би у пригоді, адже так чи інакше про його функцію вони думали, а дехто й користувався і користується. Але це не кубок, годинник, презерватив, акрилайт, візитниця, світильник, окуляри, лампочка, лайтбокс, шнур, браслет... Хоч теж буває до кольору, до вибору і навіть із різного матеріалу.

Що за предмет ми заховали у гарбузі?

А це були «Контактні лінзи»! Називаємо тих двох щасливчиків, котрі згідно із жеребкуванням, яке провів паралімпійський чемпіон Афін-2004 з футболу, а зараз заступник директора департаменту сім'ї, молоді та спорту Луцької міської ради Андрій Розтока, отримують по 100 гривень: **Ольга Ликерик** із села

Новий Двір Турійського району (вже вдруге в нашому конкурсі!) і **Ольга Поліщук** із Луцька («Раніше виграла у вас наша невістка — теж Ольга Михайлівна Поліщук!»). Переможців

Перші контактні лінзи зі скла випробували спочатку на кролях.

просимо надіслати в редакцію копії першої і другої сторінок паспорта, а також ідентифікаційного коду.

Не шкодуєте тепер, що до кінця «не дотиснули» запитання, адже, переконані, відповідь і у вас була «майже на поверхні» про всесвітньо відомих «очкариків»? Але не час посипати голову попелом. Спробуйте цього разу розгадати наше нове завдання.

«ГАРБУЗ ІЗ СЕКРЕТОМ» — 7 (2018)
Почнемо з асоціативного ряду, який пов'язаний із цим предметом (у прямому і переносному значенні слова): «Чикаго Буллз» (США) і «Буді-

вельник» (Київ, Україна), 1-2 Травня і 24 серпня, гривня і долар, ковбаска і яйця, соняшник і топінамбур зі штату Мен...

Але це — не рослина, хоча часто предмет, котрий ми заховали, роблять із рослин. Проте з інших матеріалів він навіть буває міцніший. Його тримали в руках понад 95 відсотків волинян і поліщуків. Тим паче, що кілька разів на рік він виконує не лише господарську, а й урочисту функцію. Тому й розділяють цей предмет: один — для буднів, інший — для свят.

Що за предмет ми заховали у гарбузі?

Слово-відповідь треба надіслати до 25 лютого тільки у вигляді sms-повідомлення на номери:

0501354776 і 0672829775 (наприклад: «Відро», «Три яблука»).

Увага: з одного номера можна відправляти лише одне sms! Цей номер і братиме участь у жеребкуванні при розіграші призових 200 гривень, якщо правильних відповідей буде більше двох.

А ще спеціальний приз — 150 гривень — отримає той, хто в листі на поштову адресу (**43 025, Луцьк, просп. Волі, 13**) чи електронну (**tsikava.gazeta@gmail.com**) найяскравіше опише, як шукав чи шукали правильну відповідь.

До зустрічі!

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Металічна застібка для одягу, що одночасно є його прикрасою. 6. Перекрыте і огорожене у плані з трьох боків приміщення. 9. Те саме, що й могильник. 10. Лівий або правий край розташування військ. 12. Плата за перевезення вантажів водними шляхами. 14. Супутник Марса. 16. Обласний центр України. 18. Птах, що оселяється невеликими колоніями біля водойм. 19. Найвища гірська вершина. 20. Елемент кінської упряжі. 21. Права притока Лени. 23. Міжнародний аеропорт на півострові Флорида у США. 25. Оповідання Григора Тютюнника. 27. Мідний духовий музичний інструмент. 28. Прохідне приміщення. 29. Гнідий кінч. 30. Великий кривий турецький кинджал.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Геодезичний прилад для визначення перепадів висот між точками на земній поверхні. 2. Жаргон, діалект. 3. Трав'яна гра з ключкою. 4. Найбільша в Китаї державна урядова інформаційна агенція. 7. Спортивний човен для академічного веслування. 8. Прохолодний напій із добавкою варення. 11. Шапка – чарівний атрибут одягу в казках багатьох народів світу. 13. Креслярський інструмент для проведення ліній тушшю. 15. Драматична поема Лесі Українки. 17. Сильне враження, викликане ким або чим-небудь. 18. «Ходяча» звістка. 20. Одиниця часу. 22. Людина, дії якої викликають співчуття. 23. Основна фізична характеристика матерії. 24. «Солодке» місто на Харківщині. 26. Короткохвостий невеликий кенгуру. 27. Те саме, що й тітка.

Склав **Микола ДЕНИСЮК, с. Щитинська Воля, Ратнівський район.**

Відповіді – у наступному номері

ВІДПОВІДІ НА ЧАЙНВОРД ВІД 9 ЛЮТОГО

1-2. Анна. 2-3. Антагонізм. 3-4. Митрополит. 4-5. Тимофій. 5-6. Йота. 6-7. Антитеза. 7-8. Антипатія. 8-9. Яса. 9-10. Адвентист. 10-11. Теолог. 11-12. Гріх. 12-13. Християнство. 13-14. Оптимізм. 14-15. Марко. 15-16. Орган. 16-17. Норов. 17-18. Валентин. 18-19. Наум. 19-20. Митар.

Цікаві факти

«Твої зелені очі...» — не зовсім про Анжеліну Джолі

● Ідею контактних лінз уперше висловив Леонардо да Вінчі у «Кодексі про очі» 1508 року, де він фантазував про півкулі, наповнені водою, які будуть коригувати зір.

● У 1636-му Декарт написав про ідею щодо лінз на очах, проте зауважував, що це неможливо, оскільки вони заважатимуть моргати. Томас Юнг сконструював пару лінз, базуючись на ідеї Декарта.

● Перші контактні лінзи були розроблені Адольфом Фіком зі скла у 1887 році. Прототипи випробували спочатку на кролях, потім – на авторів винаходу, а згодом – на групі волонтерів. Результати опублікували у 1888-му в журналі «Archiv für Augenheilkunde» (стаття «Contactbrille»).

● Контактні лінзи поділяються на дві великі групи: м'які і жорсткі. М'які (гідрогелеві і силікон-гідрогелеві) носять близько 90% користувачів

Очі, які виймаються і вставляються...

у світі. Жорсткі застосовуються переважно для корекції зору у складних випадках.

● Від природи у голлівудської зірки

Анжеліни Джолі голубі очі, але їй більше подобаються зелені, тому Енджі переважно ходить у лінзах зеленого кольору.

SUDOKU

Правила нескладні: заповніть порожні клітинки цифрами від 1 до 9 так, щоб у кожному рядку і кожному стовпчику не було двох однакових цифр.

Склав **Леонід МАНЧИНСЬКИЙ.**

		1						7
	3				6			4
				5	4	1		6
		9			8			3
7			2			4		
6	7	1	9					
1			4					6
3						7		

Відповіді на кросворд SUDOKU, опублікований 9 лютого

Відповіді – у наступному номері «Цікавої газети»

5	9	4	8	7	2	1	6	3
1	7	6	3	9	5	4	8	2
8	3	2	4	1	6	5	7	9
2	5	8	7	4	3	9	1	6
9	6	1	5	2	8	3	4	7
7	4	3	1	6	9	2	5	8
4	8	7	2	3	1	6	9	5
3	1	9	6	5	7	8	2	4
6	2	5	9	8	4	7	3	1

Усміхніться!

:)) :)) :))
У суперечці останнє слово завжди за жінкою. Будь-яке слово, сказане чоловіком після цього, вважається початком нової суперечки.

:)) :)) :))
Чоловік запитує дружину:
— Як ти думаєш, чому сусіди називають тебе ідіоткою?

— Був би ти генералом, називали б генеральшею...

:)) :)) :))
Молода жінка, котра нещодавно вийшла заміж, розповідає подрузі:
— Мій чоловік — художник-авангардист. Вранці він пише картину, а я готую обід. Потім ми відгадуємо, що в кого вийшло...

:)) :)) :))
Подруга запитує:
— А твій чоловік пам'ятає дату вашого весілля?
— На щастя, ні.
— Чому «на щастя»?
— Я нагадую йому про це кілька разів на рік і щоразу отримую подарунки...
:)) :)) :))
Молодий чоловік каже своїй сусідці:
— Я вчора чув, як ви співали...

— Ну що ви... — відповідає вона ніяковіючи. — Я просто вбивала час...
— Ви обрали страшну зброю, пані... :)) :)) :))
— Офіцанте! Що ви мені принесли?!
— обурюється відвідувач ресторану.
— Те, що ви замовляли, — курячий бульйон.
— Це, по-вашому, курячий бульйон?!
— Так, з молоді курки... З дуже молоді курки... Ну, правду кажучи, з яйця...

● ШПАРГАЛКА ДЛЯ ДВОХ

Потрапляли у таку ситуацію?

Хто винен? Невістка! Хто лихая? Свекруха!

5 порад, які допоможуть збудувати мости,
а не рити окопи

Віта
ЯКУБОВСЬКА,
колонка на сайті
credo.pro

Діапазон скарг у стосунках свекруха-невістка надзвичайно широкий і зачіпає найрізноманітніші сфери, що всього й не опишеш: надто часто відвідує — жити не дає, рідко приходиться — узагалі не цікавиться, приносить дітям подарунки — хоче їх підкупити, не купує — скнара, щось радить — вважає, що невістка дурна, не радить — байдужа...

Можна ще писати і писати: тема давня, як світ і рід людський. Та все ж... Пропоную пошукати хоч би п'ять причин, що змусять нас поглянути іншими очима на людину, завдяки якій нам є з ким створити щасливу сім'ю та народити дітей.

ТОЖ, ДОРОГІ НЕВІСТКИ, ЗАНУТІЙТЕ ДЛЯ СЕБЕ:

1. Ваша свекруха зробила те, за що ви маєте їй бути вдячними все життя, — народила вашого чоловіка. Хіба цього мало, аби спробувати налагодити з нею стосунки? Цей пункт міг би бути єдиним у списку. Але про всяк випадок додаю ще декілька. Заради закріплення ефекту.

2. Свекруха, як делікатно натякає пункт перший, — це мама людини, з якою ви одружені. Навіть якщо ви вважаєте, що ваш чоловік став таким хорошим не завдяки вихованню своєї мами, а всупереч йому, — цього все одно достатньо, щоб не ворогувати.

3. Саме свекруха має ключ до кращого розуміння вашого чоловіка, бо вона знає його

довше, ніж ви, і була присутня у його житті саме в ті миті, коли він формувався як особистість. Варто зробити над собою зусилля і слухати довгі історичні екскурси на тему «пам'ятаю, коли йому було рік... два... три», бо саме так ви

Мама і дружина — це різні місії, різні завдання, різні пріоритети.

зможете не лише зблизитися зі свекрухою, але й знайти аргументовані відповіді на питання, в кого саме «вдалися» ваші діти.

4. Мама вашого чоловіка — бабуся ваших із ним дітей. Вони її люблять так само, як і вас: безумовною любов'ю. А вона любить їх. І хто знає, коли вам знадобиться допомога і підтримка вашої свекрухи у догляді за дітьми... Не руйнуйте мостів.

5. Хоч як бери, але у вас зі свекрухою спільна мета: ви обидві прагнете щастя для того самого чоловіка. Ви союзниці, а не конкурентки. І якщо подивитися на маму свого чоловіка крізь таку призму, то необхідність будувати фортифікаційні споруди відпадає.

ЛЮБІ СВЕКРУХИ, ВАМ ТАКОЖ ДОВЕДЕТЬСЯ ДОКЛАСТИ ТРІШКИ ЗУСИЛЬ:

1. Ніхто ніколи не буде любити вашого сина так, як ви. Це правда. Але ніхто і не повинен. Дружина вашого сина любить його по-іншому — не менше, не

гірше, просто інакше. І так має бути.

2. Ваша невістка — це теж чиясь дитина. Прийміть її саме так. Як дитину. Дозвольте стати повноцінним членом вашої родини і не критикуйте тих батьків, які її народили й виховали. У всіх свої методи. Але чомусь ваш син вибрав саме її.

3. Проявіть жіночу солідарність. Вашій невістці також не легко при звичаюватися до нових життєвих обставин — підтримайте її добрим словом. Вам не складно, а для неї це велике полегшення.

4. Мама і дружина — це різні місії, різні завдання, різні пріоритети. Не вимагайте від невістки наслідувати вас у догляді за вашим сином. І ніколи не підривайте її материнського авторитету. Краще будуйте з онуками свої власні взаємини, що ґрунтуються на любові та довірі, а не на «перетягуванні лнви».

5. Насправді підвалинами для хороших стосунків із невісткою є ваше ставлення до вашого сина. Якщо ви зможете прийняти факт, що він уже дорослий, змиритися з його вибором, відпустити молоду сім'ю з-під вашого контролю і довіряти їм як батькам їхніх власних дітей, — тоді як наслідок отримаєте вдячну невістку, яка буде цінувати вас і шанувати усе життя.

Гарні взаємини між невісткою та свекрухою будувати неважко, головне — хотіти. Повірте, роль «дракона» вимагає значно більших затрат душевних ресурсів і, крім спустошення, може ще й до руйнування сім'ї призвести. Подумайте, чи цього ви бажаєте.

● ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

«Я, мов ожина з павутини,
виборсуюсь з твоїх обіймів.
І знову падаю в обійми...»

Жіночий погляд

Марія МАТІОС, письменниця, поетеса, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка 2005 року за роман «Солодка Даруся», народний депутат України («Блок Петра Порошенка»)

З КОЖНОГО ДНЯ МАРІЇ

Ох, ця ера — сумна гетера:
Робить з тебе вже циркача.
Шляк трафляє, бере холера —
І несла (ох же ж!) мовчать.
Ох, ці ринки... Все стало дивки.
Ох, дивен-ні-і гримлять дива!
А я жінка — тонка, як скрипка, —
Голос з мене видобувай.

Ні, не скрипка.
Я сива дрімба,
Я відлуння печальних скель.
Я з-під каменя сонна риба,
Я з потоку — в'юнка форель.
Я погідна — як осінь срібна.
Я солодка — як майський мед.
Я нечутна — як в жилах рідна
Кров.

Як пізній в саду ранет.
Ох, ця ера — сумна гетера...
А я чую, що кров горить.
Ломить пера ця чорна ера
І збиває серцевий ритм.
А я хочу в якусь печеру,
Хоч на пару якихось діб!
Чоловіцтво!

Змініть цю еру,
Цю гетеру,
Бо це ж ваш хліб.
Я ж бо можу отак пропасти
Поміж цих божевільних днів,
І нікому не будуть застити
Мого серця палкі вогні.
Ох, солодкі слова, як сливи.
Та долоні — як два хрести.
Чоловіцтво!
Я ще вродлива.
Мені важко свій хрест нести.
А я дрімба.
Я хочу в губи.
А я срібна в руці форель.
Чоловіцтво!
Я ваша згуба.
Затрубіть мені з диких скель.
Учиніть нетерплячий рейвах,
Бо ж була я десь тут, жила.
Бо душа моя на деревах
Цвіт збирає, як мед бджола.

ЛІСОВА МУРАШИНА ОРАВА
ЛАШТУВАЛА ЖАЛЮЧУ
ОБЛАВУ...

М. Г.
Лісова мурашина орава
Лаштувала жалючу облаву
На дві сплетені наші руки.
І хвалились сороки-хвальки
Угорі... десь далеко вгорі...
Прокидалися ми на зорі.
Умивали птиці і трави,
І повзли мурашині роззяви
На дві сплетені наші руки.
І сміялися ми залюбки.
Віртуозив десь коник-скрипаль,
І нічого було нам не жаль...
Поміж сонця, зорі і між віття
Проминали хвилини

й століття
І впивалися стебла у тіло...
... Я й сьогодні так само хотіла б,
Щоб жалка мурашина орава
Готувала нам знову облаву
На чотири самотні руки...

ІЗ ДНІВ ПЛОТІ

Я добра прокинусь.
Рада.

Цвіркун просюрчить —
і втече.

Бо дихає ніч на ладан,
А я — тобі на плече.
І соками винограду
Розбужена плоть стече.
Бо дихає ніч на ладан.
А я — тобі на плече.

***

І на тому світі не забуду,
Не забуду, як твоя рука,
Розтинала жаром білі груди
І пускала серце сторчка.
І поїла тим відьмацьким
трійлом,
Найсолодшим, що на світі є.
І кроїла навпіл груди білі,
І виймала серце, як своє.

**Рятуйся губ моїх
отрутою,
І падай солодко до ніг.**

ІЗ ДНІВ ЛЮБОЩІВ

«Не спаде з тебе
жоден волос,
Не вп'ється в тебе
жоден терн...»

Ігор Калинець

Люби.
Ще ніч не розколослась
На дві дороги —
й спільний крах.
І руш! Ломи встидливий голос,
Поки горить в моїх руках.
Рятуйся губ моїх отрутою,
І падай солодко до ніг.
Бо наша зустріч — наші Крути.
Ми завтра згинемо, як сніг.
По нас почовгають охочі
(Вони ж не знають,
як ти йшов...)

І витечуть циганські очі
Під прес байдужих підшов.
І сонний запах твого тіла,
Що зводить з розуму отут,
Згромадять вкупі з листям
прілим —
М. Г.
І вітром в безвість розметуть.
Та поки мій бджолиний голос
На вітрі дикому не вмер,
Не спаде з тебе — жоден волос,
Не вп'ється в тебе —
жоден терн.

***

Немов ожина павутиною,
Двома руками оповита.
І кров гуде несамовита,
Мов літня злива конюшиною.
Рук і волосья плутаниною...
Шал слів рвучких, як вітер,
рвійних...

Я, мов ожина з павутини,
Виборсуюсь з твоїх обіймів.
І знову падаю в обійми,
І задихаюся,
Мов пташка.
Цілуй мене.
І не жалій.
Ми —
тепер одне,
Моя бідашко...